

[Jes Lunde]

Jeg går ud fra, at det betyder, at jeg kan konkludere efter miljøministerens meget engagerede indlæg her i dag, at det er regeringens holdning, at der skal komme noget ud af de forhandlinger, der starter i morgen, mellem SF og regeringen om grønne afgifter på erhvervslivet, og at der også skal komme noget ud af det i denne folketingssamling, sådan at vi også i denne folketingssamling indgår nogle aftaler om nye tiltag til gavn for miljøet.

Det vil jeg sådan set gerne have ministerens bekræftelse på, for der har været spredt nogen usikkerhed af aviserne. Jeg er mere optimistisk; efter dagens indlæg her i dag har jeg noget at have det i, hr. miljøminister.

(Kort bemærkning).

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg har hørt formandens betragtninger om, hvad vi taler om i dag, men føler trang til at gå herop for at udtrykke glæde over, at mit parti i miljøspørgsmål med det, vi har sagt i dag, ikke har vist samme letfærdighed og uansvarlighed, som Socialdemokratiet viste under vores sikkerhedspolitiske debatter i begyndelsen af 1980'erne.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Ole Donner har ordet for en kort bemærkning, og så tror jeg, vi kan slutte rækken af korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Ole Donner (FP):

Det, der får mig herop, er hr. Jes Lunde, der også udtrykte ønske om at få en miljødebat her i Folketinget på et tidspunkt; det er vi helt enige i. Og måske var det hensigtsmæssigt, når man går så dybt ned i miljøspørgsmål, at det skete på et tidspunkt, hvor hele Miljøudvalget ikke er i Letland. Det havde jo været smart, hvis nogle af de miljøpolitiske ordførere havde været til stede her i salen i dag. Jeg vil opfordre til, at vi taler miljø på et tidspunkt, hvor Miljøudvalget er hjemme.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 67 stemmer (S, SF, CD, RV og KRF) mod 46 (KF, V og FP).

Anden næstformand (Grove):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af lovforslag nr. L 213:

Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler. (Regulering af omgang med visse stoffer, der kan anvendes som veterinære lægemidler).

Af sundhedsministeren (Torben Lund).

(Fremsat 2/3 94. Første behandling 16/3 94. Betænkning 14/4 94).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Forespørgsel nr. F 31:

Forespørgsel til indenrigsministeren:

»Vil regeringen redegøre for henvendelsen af 14. december 1993 til 84 af landets kommuner vedrørende etablering af flygtningelandsbyer eller flygtningecentre til yderligere ca. 14.000 flygtninge samt for kommunernes reaktion herpå?«

Af Helge Adam Møller (KF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 3/3 94. Fremme af
forespørgslen vedtaget 17/3 94).

Begrundelse

Helge Adam Møller (KF):

For ca. fire måneder siden, den 14. december 1993, har indenrigsministeren udsendt en skrivelse til amter, kommuneforeninger og 84 af landets kommuner. I skrivelsen står der, at nu skal der skaffes 14.000 flere pladser til asylansøgere og flygtninge i disse kommuner, og har kommunen ikke egnede arealer, så skal ministeren nok selv finde dem. Ministeren skal nok få kommunerne til at makke ret.

Men det er jo ministeren, regeringen og regeringspartierne, der har hovedansvaret for, at der nu pludselig akut skal bruges 14.000 ekstra pladser. Man har hovedansvaret, fordi ministeren ikke har øget indsatsen i nærområdet markant. Man har hovedansvaret, fordi ministeren endnu ikke har fået gennemført de nødvendige stramninger i asylsagsbehandlingstiden. Man har hovedansvaret, fordi regeringen endnu ikke markant har fået ændret åbenlyst grundløs-proceduren vedrørende asylbehandlinger, således at eksempelvis asylansøgere fra det tidligere Sovjetunionen og fra de gamle Østlande – det er jo lande, som nu er demokratier, lande, som søger optagelse i Europarådet og søger tæt tilknytning til Den Europæiske Union og til NATO – ikke kan få behandlet deres sager ved grænsen i løbet af nogle timer eller en dag eller to, men stadig væk skal belaste asylansøgersystemet i måneder eller i heldigste fald i mange uger.

Og sidst, men ikke mindst – man kan vel næsten kalde det toppen af kransekagen – lader ministeren i sidste uge kundgøre nærmest som en enevældig konge eller en diktator, at nu har ministeren bestemt, at de bosniske flygtninge i Danmark ikke skal have deres midlertidige opholdstilladelse forlænget. Man kan nu søge asyl, når man har været her i to år. Det forslag kan jo få uoverskuelige konsekvenser, og jeg mener også, at det er klart aftalebrud.

Der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at de flygtninge, der er fra Eksjugoslavien, og som er flygtet fra borgerkrigens rædsler, selvfølgelig skal have muligheden for at blive i Danmark, indtil der er ro og fred i Eksjugoslavien, først og fremmest Bosnien. Først på det

tidspunkt skal de vende tilbage; men det har jo også været forudsætningen hele tiden. Man havde en slags helle her i Danmark, men når situationen var normal, så blev der brug for alle kræfter i hjemlandet. Det er altså nu den filosofi, som ministeren fuldstændig uden at forhandle med nogen af dem, der har været med til at lave loven, bare enevældigt ændrer.

På grund af alle disse forhold, og fordi regeringspartierne ikke har været villige til at foretage de andre nødvendige stramninger i udlændingeloven, har ministeren følt sig foranlediget til med bål og brand at true landets kommuner til at oprette snesevis af nye flygtningelandsbyer.

For mig er det klart, at befolkning, kommuner, Folketing og regering har et fælles ansvar for at løse flygtningeproblemerne, og vi må selvfølgelig anerkende – også selv om vi er uenige – at det er den flygtningepolitik, som et flertal i Folketinget bestemmer, der er udgangspunktet for vores behandling af de mennesker, der kommer til Danmark. Men den måde, hvorpå regeringen griber spørgsmålet an bl.a. ved fordelingen af flygtningene, er aldeles utilfredsstillende, og den er efter vores mening, efter masser af kommuners mening og også efter Kommunernes Landsforenings mening uantagelig.

Med henvendelsen til landets kommuner og de slet skjulte trusler forsøger indenrigsministeren og regeringen at føre debatten om flygtningepolitikken over i landets kommuner og kommunalbestyrelser, og da mange kommuner har særdeles svært ved at skaffe områder og bygninger til nye flygtningegrupper, ja, så kan det ikke undgås, at den lokale debat kan give flygtninge det indtryk, at de er kasterbold mellem forskellige myndigheder, og det kan hverken flygtningene eller det danske samfund være tjent med.

Og til slut: En rimelig fordeling af flygtningene bør ske ad frivillighedens vej, således at behovet for asylpladser og flygtningelandsbyer dækkes gennem incitamenter, tilskyndelse og frivillighed og ikke gennem indgreb og tvang uden om kommunalbestyrelserne. Udpegning af bestemte kommuner til at huse kommende asylcentre og flygtningelandsbyer vanskeliggør i sig selv det fremtidige samarbejde mellem staten og kommunerne.

Besvarelse

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Se det var jo en grusom salve, og jeg vil godt bruge min besvarelse på at anskueliggøre, at størsteparten for ikke at sige alle de negative påstande, der var i den tale, som forespørgeren holdt her, er grebet ud af den blå luft. Det er muligt, at taletiden ikke giver mulighed for at gennemhulle dem alle, men undervejs vil jeg gerne gøre et par forsøg.

Jeg vil godt tage udgangspunkt i, at det selvfølgelig er vanskeligt at forudse, hvor mange flygtninge der kommer til Danmark – det er jo bl.a. også noget, der har med den ulykkelige situation i det tidligere Jugoslavien at gøre – og det har naturligvis også i meget høj grad præget den indkvarteringsopgave, vi har skulle løse i Danmark.

Jeg vil godt om det med nærområderne, som hr. Helge Adam Møller var inde på, sige, at det er også denne regerings hovedmålsætning og vores grundopfattelse, at man hjælper flygtninge bedst i nærområdet. Den bedste løsning på flygtningeproblemer er selvfølgelig, bortset fra at løse selve konflikterne, at hjælpe dem, der bliver fordrevet, så tæt på deres hjemland som muligt. Derfor har Danmark også i det tidligere Jugoslavien etableret små 4.000 pladser i de danske lejre i Srebrenica i Bosnien-Hercegovina og i Kutina i Kroatien.

Når hr. Helge Adam Møller så siger, at vi markant har forsømt en opgave med at etablere flere pladser dernede i området, vil jeg godt gentage – og vi har sagt det til hinanden mange, mange gange under debatter her i Folketinget – at det er nu en kendsgerning, at Danmark ikke uden de pågældende nabolandes indforståelse kan oprette danske flygtningelejre. Vi har gjort det i Kroatien – det var et slid at få det gjort, men det er dog sket – men i mellemtiden er flygtningesituationen i Kroatien og i andre dele af det tidligere Jugoslavien blevet så belastet, at de ikke vil have en eneste flygtning mere fra Bosnien-Hercegovina; derfor er der en masse spilfægteri i den måde, der argumenteres på omkring dette her.

Senest har Folketingets Retsudvalg på den rejse, vi var på til Kroatien for en tre ugers tid siden, fået bekræftet, at det forholder sig sådan. Det var lidt sørgeligt, at hr. Helge Adam Møller ikke valgte at deltage i de meget instruktive samtaler, vi havde med myndighederne dér på stedet.

Jeg synes også, at man i den forbindelse skal pege på, at antallet af flygtninge jo kan blive en uoverkommelig belastning for nabolandene, og at etniske uroligheder i nærområderne godt kan føre til, at de heller ikke er tilstrækkelig sikre, og derudover kan nogle af de mennesker, der befinder sig i nærområderne også have et særskilt behov for beskyttelse eller behandling et stykke væk derfra.

Det er forudsat i finansloven for 1994, at der vil komme 17.700 flygtninge til Danmark i løbet af året, og det skøn indebærer, at der på ret kort sigt skal fremskaffes 7.000 nye indkvarteringspladser. Regeringen håber naturligvis – og det er der også visse tegn på – at det ikke bliver nødvendigt at bruge det store antal pladser, som man umiddelbart har måttet planlægge med, da man skulle lave finansloven; men det, der er det fuldstændig afgørende for os, er, at vi i modsætning til den tidligere regering forsøger at skabe et ordentligt planlægningsberedskab.

Hr. Helge Adam Møller må have en lidt dårlig hukommelse, når han gør tallet 14.000 til noget, der er aldeles uoverkommeligt, og noget, der er fundet på af denne regering. Jeg vil godt minde om, at da den tidligere justitsminister fra Det Konservative Folkeparti søsatte projektet om flygtningelandsbyer, var det, man havde i tankerne, etablering af 14.000 pladser; det fremgår klart af alle de dokumenter, der ligger til grund, og også af det udbudsmateriale, der blev sendt ud til de firmaer, der skulle byde på opgaven – vi er nu nået så langt, at de første 7.000 pladser er blevet etableret – og at kalde det et udtryk for en specielt dårlig planlægning eller manglende forudseenhed af den nuværende regering synes jeg næsten turde være for nem eller for billig en måde at argumentere på.

Derudover vil jeg også godt sige, at vi i regeringen synes, at det var en god idé, vores forgængere fik med flygtningelandsbyprojektet, og det er selvfølgelig også baggrunden for, at vi umiddelbart har valgt at følge det op.

Vi har fortsat den opfattelse, at det er bedst og billigst, hvis man kunne finde tilstrækkelig mange velegnede eksisterende bygninger, men alle ser i øjnene, at mulighederne for det efterhånden er næsten opbrugt, og at det bliver vanskeligere og vanskeligere.

[Indenrigsministeren]

Så det, denne regering har gjort, er såmænd at følge op på den rigtig gode idé, som den konservative hr. Hans Engell fik omkring flygtningelandsbyerne, og jeg vil gerne kvittere for det og blot hermed sige, at det er den linje, vi har fortsat.

Til gengæld er der en linje fra den tidligere regering, som vi ikke har ønsket at fortsætte, og det er den trafik, der gik ud på, at man stort set ikke havde noget samarbejde med kommunerne om placeringen af flygtningecentre, at man ikke lagde særlig stor vægt på, at lokalbefolkningen i området blev informeret ordentligt, inden et flygtningecenter blev opført, og at man i forbindelse med hele løsningen af denne opgave ikke prioriterede det særlig højt at få skabt et ordentligt samspil mellem de nye naboer i flygtningecentrene og alle de mennesker, der bor i området i forvejen – hvilket ellers er udgangspunktet for et vellykket samliv.

Det er baggrunden for, at vi i modsætning til den tidligere regering har sagt: Lad os lave et planlægningsberedskab, lad os henvende os til kommunerne og på den måde sikre, at vi ikke blot kan se én måned eller to måneder eller et halvt år frem, men kan se et par år frem med hensyn til løsningen af denne opgave, sådan at vi planlægger flygtningelandsbyer på præcis samme måde, som vi planlægger plejehjem og børnehaver og andre ting, som der skal reserveres grunde til.

Der var endnu en påstand i hr. Helge Adam Møllers indledningstale, nemlig om, at denne henvendelse var til meget stor gene for kommunerne, og at vi ikke havde taget tilstrækkelig hensyn til dem. Om det vil jeg godt sige, at det ikke er det billede, der tegner sig for os, der er kommunernes samarbejdspartnere.

Jeg vil godt benytte debatten i dag til at takke kommunerne på tværs af partiskel. Det har været socialdemokratiske kommuner og Venstre-ledede kommuner, der er gået foran med hensyn til løsningen af denne opgave. Der er en markant forskel på det reaktionsmønster, vi har oplevet ude i det virkelige liv hos Venstreborgmestre, og så den holdning, som ligger til grund for det indlæg, vi her hørte fra hr. Helge Adam Møller. Der har vist sig en beredvillighed til at finde grunde til at tage slagsmålene – dem har der naturligvis også været nogle af i kommunalbestyrelserne – men også til at argumentere på en ordentlig, rimelig og realistisk

måde, hvor konklusionen normalt har været, at der ikke skulle være adgang forbudt for bosniske krigsflygtninge.

Jeg siger det, fordi det, der var en af pointerne i det indlæg, som vi hørte fra hr. Helge Adam Møller, var, at man ude i kommunerne stort set ikke havde ønsket at spille ordentligt med.

Det er rigtigt, at det har været sådan i konservativt ledede kommuner, men dem er der ikke ret mange af i Danmark, så derfor repræsenterer det ikke noget særlig stort problem. Men dér, hvor det har været Socialdemokratiet og det liberale Venstre, der har stået i spidsen for løsningen af denne vigtige humanitære opgave, har det været om ikke problemfrit, så dog en overkommelig opgave, og dér er der for Folketinget og også for os i Indenrigsministeriet al mulig grund til at kvittere for dette gode medspil.

Hvordan er det så gået til i praksis, og hvad er baggrunden for den debat, vi har i dag?

Ja, dér fremsætter Det Konservative Folkeparti den påstand, at vi diktatorisk har villet bestemme, hvordan den enkelte kommune skulle forholde sig med hensyn til udpegningen af steder, hvor der skulle opføres flygtningelandsbyer. Man siger også, at vi har taget trusler i anvendelse, og man siger, at vi har set fuldstændig bort fra eventuelle lokale interesser.

Derfor vil jeg godt citere fra det brev, der blev sendt ud. Jeg ved ikke, om hr. Helge Adam Møller ikke har læst det, eller om han fortrænger det; men det må være tilladt at citere en enkelt passus fra brevet, hvor der står:

»Hvis samarbejdet i kommuneforeningen peger på andre kommuner end dem, Indenrigsministeriet har peget på, vil det stå kommuneforeningen frit at pege på en alternativ placering. Indenrigsministeriet vil være indstillet på at følge kommuneforeningens placeringsforslag.«

Hvori ligger diktatet, vil jeg spørge. Der er en erkendelse af, at der er en opgave, som skal løses, men der er også en udstrakt lyst til at lytte til de ønsker, som man inden for de enkelte regioner har med hensyn til placeringen af flygtningelandsbyerne. Jeg siger det også lidt på baggrund af, at der jo har været et fint samarbejde langt de fleste steder rundt omkring i landet, hvor man i kommuneforeningsregi har

[Indenrigsministeren]

påtaget sig opgaven i god ro og orden og har besluttet, at lige præcis i en bestemt lille by vil det være en god idé at opføre en flygtningelandsby, mens det f.eks. kan være en god idé at etablere et asylcenter i en eksisterende bygning et andet sted. Derfor tror jeg ikke, der er ret mange, som deltager i dette arbejde, der rigtig kan identificere sig med det vrængbillede, som hr. Helge Adam Møller forsøger at tegne af kommunernes helhjertede medspil i denne opgave.

Med hensyn til planlægningsproceduren ved etableringen af de fremtidige indkvarteringspladser kom der endnu en forkert påstand fra hr. Helge Adam Møller, som sagde, at planlægningen også var sket på tværs af Kommunernes Landsforening. Derfor vil jeg godt understrege, at planlægningen har været drøftet med Kommunernes Landsforening, og at disse drøftelser bl.a. resulterede i, at kommuneforeningerne i tre amter – Ringkøbing, Roskilde og Ribe – har fået udsat svarfristen til den 1. maj. De øvrige kommuneforeninger har kunnet overholde den oprindelige svarfrist, som var den 28. februar.

Kommunernes Landsforening har i februar opfordret kommuneforeningerne til at etablere frivillige regionale aftaler mellem kommunerne om fordelingen af asylansøgere og flygtninge, og det ligger fuldstændig på linje med og i fortsættelse af den henvendelse, som vi foretog fra Indenrigsministeriet.

Og hvad så med reaktionerne? Ja, når vi ser på de svar, der er kommet indtil nu, så har der, som jeg sagde tidligere, først og fremmest været en positiv reaktion: Indenrigsministeriet har modtaget svar fra 75 af de 84 kommuner, og de 71 har enten svaret positivt ved at pege på egnede ejendomme eller arealer eller ved at udtrykke samarbejdsvilje, hvis det skulle blive nødvendigt at placere et flygtningecenter i det pågældende lokalområde.

Se, det er sådan, folk ude omkring i landet vælger at reagere på den dybt ulykkelige situation, der er opstået på baggrund af konflikten i det tidligere Jugoslavien – og ikke med vrangvilje, modstand og tillukthed, sådan som det bliver præsenteret ifølge hr. Helge Adam Møllers verdensbillede.

Derfor er der al mulig grund til at glæde sig over, at Danmark – borgerne, Folketinget og borgmestrene og kommunalbestyrelsesmed-

lemmerne rundt omkring – ikke blot har vendt ryggen til denne opgave, men faktisk er gået ind i den vel vidende, at den kræver en debat i lokalsamfundet, men at den også er noget, som man ikke bare kan smyge af sig med henvisning til, at det ikke rigtig vedkommer én.

Om henvendelsen om de 14.000 pladser skal jeg i øvrigt blot sige: Vi håber og tror også, at der ikke bliver behov for så mange pladser; men det, vi gør, er, at vi skaber et planlægningsberedskab, der betyder, at hvis der bliver brug for dem, kan de oprettes i god ro og orden, velplanlagt, rimeligt og i dialog med befolkningen.

Det vil sige, at det, som denne regering har foretaget – og det erkender jeg klart – er et opgør med den hoppen fra tue til tue-politik, som den tidligere regering havde på flygtningeområdet, og jeg mener også, at man kan se en klar forskel i befolkningens medspil, når det er noget, der sker så velplanlagt, som det nu engang kan ske, når det drejer sig om et område som flygtninge, hvis ankomst man ikke umiddelbart kan planlægge eller forudsige.

Jeg ved ikke rigtig, om det nu er tidspunktet til at gå ind i en debat om de midlertidige opholdstilladelser. Jeg skal om dem blot sige her i første omgang, at også her synes jeg Det Konservative Folkepartis hukommelse svigter lidt.

For hvad er sandheden om dem? Den er, at regeringen i den redegørelse, som bliver forelagt for Folketinget den 10. maj, har tænkt sig at foreslå, at man i al beskedenhed holder sig til den lovgivning, som den konservative justitsminister i sin tid samlede flertal for i Folketinget.

Og hvad gik den ud på? Ja, den gik ud på, at efterhånden som de 2-årige opholdstilladelser udløb, skulle sagerne overføres til asylsagsbehandling. Og det eneste, regeringen anbefaler, er, at vi holder os til den lovgivning, som den tidligere regering fik gennemført i Folketinget.

Hvad er det så, der skulle være så specielt diktatorisk ved det? Der er end ikke fremsat noget forslag om det fra vores side, og det skal der heller ikke, for det er ikke os, der vil ændre lovgivningen; det er tilsyneladende Det Konservative Folkeparti, som har tænkt sig at løbe fra den lov, den aftale og de grundforudsætninger, som der blev tilvejebragt enighed om i Folketinget for halvandet år siden, nemlig om, at to år nok var en langvarig, men dog forsvar-

[Indenrigsministeren]

lig parentes at sætte i menneskers liv, og at man i de to år godt kunne fratage dem retten til at få deres asylsag behandlet.

Men sandheden om det er jo, at uanset om man forlænger en midlertidig opholdstilladelse i et halvt år eller i et helt år, eller hvor lang tid Det Konservative Folkeparti nu har tænkt sig at folk skulle fratages retten til at få deres asylsag behandlet, skal den jo under alle omstændigheder behandles på et tidspunkt, for den ret kan man ikke fratage dem.

Derfor er det, vi i regeringen siger – og det vil fremgå af den redegørelse, der vil blive forelagt for Folketinget – at sådan som krigstilstanden er i øjeblikket, finder vi det ikke rimeligt yderligere at forlænge de midlertidige opholdstilladelser. Og vi holder os til den lov, der blev gennemført af den tidligere regering – stærkt påvirket af de nuværende regeringspartier – og som der var et bredt flertal for i Folketinget. Hvordan dét kan være forligsbud, må jeg nok sige at hr. Helge Adam Møller skylder os et svar på.

Anden næstformand (Grove):

Ordføreren for forespørgerne, hr. Helge Adam Møller, har ordet.

Helge Adam Møller (KF):

Ministeren siger, at 71 ud af de 84 kommuner har svaret positivt, og at de ikke har været vrangvillige eller negative, men tværtimod har sagt: Vi vil godt hjælpe med at løse problemet. Ja selvfølgelig! Jeg havde da heller ikke forventet andet. Dér, hvor forskellen ligger, er i den måde, man søger at etablere samarbejdet på, og det er derfor, vi siger, at vi lægger stor vægt på, at det sker ved hjælp af forhandlinger, samarbejde og incitamenter i stedet for gennem trusler og tvang. Det er jo hele pointen.

Da jeg var lille, var der noget, der hed Flemmingbøgerne, og i disse Flemmingbøger var der en rektor, som – hvis jeg husker rigtigt – sagde, at det, man skulle forsøge med, var kærlighedens stærke arm. Og det er lidt populært det, vi lægger op til indenrigsministeren at gøre, og det er jo også det, kommunerne har bedt om – det skal jeg vende tilbage til om lidt – der er jo ingen tvivl om, at kommunerne og den tidligere formand for Kommunernes Landsforening, socialdemokraten Hilmar Sølund, opfattede den skrivelse, som ministeren sendte ud, som trusselagtig og bombastisk.

Når ministeren så siger, at det jo var den tidligere justitsminister, hr. Engell, som selv søgte at komme igennem med ideen om, at der nu skulle oprettes flygtningelandsbyer med plads til 14.000 mennesker i Danmark, skal man jo også huske på, at forskellen dengang i forhold til i dag var, at det var en mindretalsregering. Det, regeringen og den daværende justitsminister søgte at komme igennem med, var at indføre visumtvang, således at man kun hjalp dem, der ikke kunne hjælpes andre steder, dem, der ikke kunne hjælpes i nærområdet, dem, der kom til Danmark, og så koncentrerede hovedparten af den øvrige hjælp i nærområdet.

Men dér var der et flertal, der ville noget andet, og enhver minister skal jo, så længe hun eller han er minister, selvfølgelig følge Folketingets flertal, ellers må vedkommende gå af – sådan er det. Det er jo også interessant at se, at selv om den nuværende indenrigsminister i omkring et halvt års tid med næb og kløer kæmpede imod indførelsen af visumtvangen, så roser hun sig i dag i sine skrivelser og oplæg af, at vi indførte visumtvang, for derved kunne vi sikre, at hjælpen først og fremmest kom dem til gode, som havde hjælp behov. Det var jo ikke situationen i hele foråret 1993, hvor over 90 pct. af dem, der kom til Danmark, ikke kom fra krigshelvedet i Bosnien, men typisk fra Tyrkiet, Slovenien, Kroatien, Makedonien og andre steder, hvor de havde været i fysisk sikkerhed i 9, 10 eller 11 måneder.

Så jeg synes nok, ministeren omgås meget let med sandheden eller i hvert fald kun tager en brøddel af den med.

For et par år siden kom der 5.000 asylansøgere til Danmark, sidste år kom der 14.000, og i år forventer man at der kommer 17.000; men på grund af udviklingen i området kommer der sandsynligvis færre, og det skal jeg da være den første til at glæde mig over. For to år siden havde vi 28 asylcentre, og i dag har vi knap 150; det er en femdobling. Og den store ekstratilstrømning af flygtninge i de sidste to år er jo først og fremmest sket fra det tidligere Jugoslavien. Og dér er vores holdning i dag, som den har været i mange år, at det, man skal sikre sig, er, at de ressourcer, man anvender, de penge, som man beder de danske statsborgere om lov til at bruge på flygtninge – 6 mia. kr. i øjeblikket – anvendes således, at vi hjælper flest mu-

[Helge Adam Møller]

ligt; det må være det afgørende vigtige. Danmark kan ikke hjælpe alle verdens nødstedte, men vi må i hvert fald sikre os, at vore ressourcer anvendes således, at de hjælper flest muligt.

Når man læser regeringens budgetanalyse, fremgår det klart, at der i 1993 blev anvendt ca. 6 mia. kr., og at det forventes, at der vil blive anvendt 7,4 mia. kr. i 1994. Når man så analyserer disse tal – og det har regeringen også gjort – viser det sig, at kun 10 pct. blev anvendt uden for Danmarks grænser, og at kun 3 pct. af de samlede 6 mia. kr. blev anvendt til hjælp i Eksjugoslavien. Og når vi ved fra samme budgetanalyse, at man altså kan hjælpe flygtninge i nærområdet for en omkostning, som er seks gange lavere end udgiften ved at hjælpe dem i Danmark, ja, så forekommer regeringens politik på dette område at være asocial.

Jeg mener ikke, at regeringen og ministeren har arbejdet tilstrækkelig aktivt på en markant øgning af hjælpen i nærområdet med henblik på at kunne hjælpe flest muligt. Når ministeren så siger: Jamen kroaterne vil jo ikke modtage flere; de har over en halv million i øjeblikket – Kroatien er naboland til Bosnien – må vi jo konstatere, at de, der søger eller har søgt i det sidste halve eller hele år, kommer via vores kontor i Zagreb, som ligger i Kroatien, og at de i gennemsnit har opholdt sig i adskillige måneder i Kroatien, før de søger i Zagreb, og så tager sagsbehandlingen tre, fire eller fem måneder, før de får mulighed for at komme til Danmark.

Det står i ministerens egen redegørelse, at sagsbehandlingstiden for tre måneder siden i gennemsnit var på fire måneder, fra det øjeblik man søgte på kontoret, til man endelig fik visum. Og da havde flygtningene i forvejen været i området i et par måneder. Flygtningene har altså typisk været uden for Bosnien et sted mellem fire og otte måneder, før de kommer til Danmark.

Vores forslag er så: Sæt kniven på struben over for kroaterne og sig: Vi tager kun dem, der ikke kan hjælpes andre steder, dem, der kræver hospitalsbehandling, dem, der kommer fra en krigsfangelej!

Til gengæld er vi villige til i stedet at anvende 10.000 eller 15.000 kr. eller et tilsvarende beløb ekstra på at hjælpe i Kroatien, for de har bestemt problemer med de flygtninge, de har.

Det må være langt mere effektivt at hjælpe dér, og det er også langt mere effektivt, i det øjeblik der bliver fred i Bosnien og flygtningene skal tilbage.

Ministeren siger, at jeg tegner et vrængbillede af kommunernes reaktion på ministerens skrivelse. Nu har jeg ikke en halv time til det, så jeg vil i den forbindelse bare ganske kort citere, hvad Kommunernes Landsforening skrev i et brev den 21. januar:

»Landsforeningen er fortsat af den opfattelse, at en bedre fordeling skal ske ad frivillighedens vej, og at ministeren ved sin henvendelse tilsyneladende ikke har ønsket en frivillig løsning. Landsforeningen henstiller, at en løsning af asylkapacitetsproblemet fremmes gennem incitament og ikke gennem indgreb uden om kommunalbestyrelsen.«

Og landsforeningens formand på det tidspunkt, socialdemokraten Hilmar Sølund, siger: »Det er dumt at trække noget ned over hovedet på kommunerne, når vi lige så godt kunne ordne det ad frivillighedens vej. Og han siger til Jyllands-Posten den 1. marts: »Ministerens udspil var bombastisk og trusselagtigt.« Det er altså den socialdemokratiske formand for landsforeningen, så ordene er altså ikke mine egne.

Formanden for kommuneferien i Storstrøms Amt, den socialdemokratiske borgmester i Næstved, Henning Jensen, siger: »Vi ønsker samarbejde om en løsning, ikke diktater.« Han siger også: »Indenrigsministerens brev af 14. december har desværre karakter af statslig centralisering i spørgsmålet om etablering af yderligere asylkapacitet.« Han siger endvidere: »Skrivelsen er et direkte brud på det hidtidige samarbejde om at finde løsninger ad frivillighedens vej.« Og han slutter med at sige vedrørende den skriftlige beretning den 1. marts: »Rådet til indenrigsministeren må derfor være, at staten bør vende tilbage til samarbejds- og frivillighedslinjen.«

Det er altså ikke noget, jeg eller De Konservative siger; det er noget, som Kommunernes Landsforening og et stort antal socialdemokrater har sagt til ministeren.

Lad mig så sige vedrørende den enevældige beslutning, ministeren har taget vedrørende flygtningene fra det tidligere Jugoslavien, at jeg finder, at indenrigsministeren nærmest har opført sig som solkongen, Ludvig den Fjorten-

[Helge Adam Møller]

de: Ministeren har ændret ordningen uden overhovedet at drøfte eller forhandle det med eller i det mindste bare orientere de partier, som har været med i aftalen. Det er da rigtigt, at aftalen bygger på lovforslag nr. L 41, der blev fremsat under den tidligere justitsminister, hr. Engell; men ministeren glemmer jo, hvad baggrunden var. Den var, at den daværende justitsminister indbød alle Folketingets partier, og at vi forhandlede i uger og kom med ændringsforslag og blev enige om, nøjagtigt hvordan loven skulle se ud. Vi lavede fælles ændringsforslag, og vi nedsatte en særlig jugoslaverggruppe, som altid – også i starten af indenrigsministerens embedsperiode – blev indkaldt, når der var ting, vi skulle drøfte vedrørende denne ordning eller ændringer af den. Og her har vi ikke hørt noget som helst.

Jeg finder altså, at den ændring, som ministeren nu lægger op til, er fundamentalt i strid med hele midlertidighedsbegrebet. Det var jo ikke tilfældigt, at L 41 i sin overskrift havde ordene midlertidig opholdstilladelse, for det var et signal til disse mennesker om, at de skulle hjælpes, så længe der var krig i deres område, men at vi skulle hjælpe dem med at komme tilbage, i det øjeblik krigen var slut og de skulle være med til at bygge det land op, hvor der er kolossalt stor brug for dem, når freden på et eller andet tidspunkt kommer.

Derfor er det altså et galt signal at sende til disse mennesker, at de nu kan søge asyl, når de har været her i mere end to år. Alle i Dansk Røde Kors og Dansk Flygtningehjælp forventer jo, at det store flertal af dem vil søge asyl, og så kan man jo begynde at regne på, hvad det vil koste i sagsbehandlingstid osv. Når de så har fået asyl, skal der være familiesammenføring; det har de et retskrav på. Og så man kan begynde at overveje, hvor mange der så vil komme. Er det ret og rimeligt, når det drejer sig om en nation, som virkelig trænger til disse menneskelige ressourcer – det er jo ikke de dårligst uddannede, der er kommet til Danmark – at ministeren så lægger op til, at de nu skal have asyl i Danmark og nu kan blive her? Vi synes, det er helt urimeligt.

Og med hensyn til åbenbart grundløse asylansøgninger – bare et par enkelte ord – mener vi klart, at der skal foretages en markant stramning, således at først og fremmest asylansøgere fra de baltiske lande og Rusland kan få be-

handlet deres sager i løbet af en enkelt dag eller maksimalt to dage og det ikke som nu tager uger eller måneder.

Derfor vil jeg godt på Det Konservative Folkepartis og Venstres vegne stille følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget opfordrer regeringen til

- at fordele asylansøgere og personer med midlertidig opholdstilladelse på asylcentre ad frivillighedens vej i samarbejde og dialog med kommuner og kommunale organisationer og uden anvendelse af trusler eller tvangsforanstaltninger,
- at forlænge ordningen om midlertidig opholdstilladelse til personer fra det tidligere Jugoslavien med 1 år,
- at koncentrere en langt større del af sin hjælp til flygtninge fra Eksjugoslavien i nærområdet for derved for de samme penge at hjælpe seks gange så mange nødlidende og
- at foretage en klar stramning af sagsgangen vedrørende åbenbart grundløs-proceduren, specielt vedrørende de helt udsigtsløse asylansøgninger fra personer fra det tidligere Sovjetunionen og Østeuropa.

Herefter går Folketinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 55).

Anden næstformand (Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag vil indgå i de videre forhandlinger.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg har blot en enkelt bemærkning, for at debatten ikke skal blive forvrænget undervejs:

Hr. Helge Adam Møller sagde nu for anden eller tredje gang, at der var tale om, at jeg havde foretaget en diktatorisk ændring i spørgsmålet om de midlertidige opholdstilladelser. Hvad er det for noget? Der er ikke foretaget nogen ændringer. Der er tale om, at regeringen arbejder på en redegørelse, og at det er lagt i mine hænder sammen med udenrigsministeren og udviklingsministeren at skrive denne redegørelse. Den er overhovedet ikke konfirmeret endeligt endnu, men den bliver fremlagt for Folketinget den 10. maj 1994.

Forud for en forelæggelse i Folketinget vil vi indkalde jugoslaverggruppen til en drøftelse, fuldstændig som vi plejer – som det naturligtvis

[Indenrigsministeren]

er sket med alle de øvrige ting i min minister-tid, som har haft relevans for flygtningene fra det tidligere Jugoslavien. Redegørelsen eksisterer endnu kun i skitseform; men som det ofte sker, er indholdet af den ved at sive, og det er selvfølgelig baggrunden for, at jeg har kommenteret den offentligt, og jeg har ikke lagt skjul på, at min anbefaling går ud på, at man holder sig til den lovgivning, der er.

Hvilken diktatorisk ændring ligger der i, at man fastholder den lovgivning, som et bredt flertal i Folketinget har tilsluttet sig på nogle præmisser, som flertallet var enig om, og hvor en af præmisserne var, at to års midlertidighed nok var nogenlunde dér, hvor snittet skulle ligge?

Derfor er selve den sprogbrug, hr. Helge Adam Møller anvender i den forbindelse, fuldstændig misvisende, når han taler om, at betingelserne for opholdstilladelserne skal ændres. Nej, det er der ikke tale om! Der er tale om, at vi ikke ændrer den. Men hvis det er sådan, at man har et ønske om at lave om på den lovgivning, som der hidtil har været bred enighed om her i Folketinget, må Det Konservative Folkeparti jo selv fremsætte et lovforslag.

(Tilråb fra tilhørerpladserne).

Anden næstformand (Grove):

Ro!

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg kan forstå på hr. Helge Adam Møller, at den midlertidige opholdstilladelse til bosnierne bliver en væsentlig del af De Konservatives indlæg i debatten her i dag. Derfor synes jeg, det er vigtigt, at diskussionen så ikke kommer til at hvile på et mytegrundlag.

Jeg vil godt spørge hr. Helge Adam Møller – og hvis hr. Helge Adam Møller ikke kan svare på det, kan indenrigsministeren måske svare på det: Er det ikke korrekt, at UNHCR i sin tid advarede imod den midlertidige opholdstilladelse og gav udtryk for, at man var betænkelig ved, at de almindelige asylregler blev omgået, men at man accepterede det, fordi man mente, at det måske i den situation var rigtigt, og at vi for vel en fjorten dages tid siden fik endnu en henvendelse fra UNHCR, hvori man siger, at man er betænkelig ved, at en så midlertidig

ordning eventuelt skal fortsættes? Det er vel nok, fordi det i virkeligheden er en måde at sætte konventionen ud af kraft på, for hvis man bliver ved med at indføre midlertidighed uden om en konvention, så virker konventionen jo ikke.

Jeg synes, vi lige skal have på det rene, at vi faktisk er blevet advaret udefra med hensyn til at forlænge midlertidigheden. Det synes jeg skal med i debatten.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Til hr. Peter Duetoft vil jeg sige: Jo, jeg mener, det er helt rigtigt, at UNHCR både for to år siden og nu for nylig igen har advaret imod denne ordning. Men jeg har altså den opfattelse, at dansk udlændingepolitik skal vedtages og føres i det danske Folketing og ikke af UNHCR, og det troede jeg også hr. Peter Duetoft havde. Jeg står her med en artikel fra Politiken den 23. februar – på forsiden står der »Det mener partierne« – og dér har hr. Peter Duetoft udtalt, at eksjugoslavernes opholdstilladelser stadig skal være midlertidige, så de kan inddrages, hvis der bliver fred i Bosnien. Og det er faktisk nøjagtigt det samme, jeg har gjort mig til talsmand for.

Indenrigsministeren siger, at ministeren ikke har ændret loven. Det anerkender jeg blankt at ministeren ikke har, og sådan kunne det, jeg sagde, godt udlægges. Det har ministeren ikke, men ministeren har jo klart sagt, at ministeren og regeringen nu vil opgive det midlertidige og i stedet vil sige, at alle skal have lov til at søge asyl, når de to år er gået.

Men er det så i overensstemmelse med det, der stod i den redegørelse, den tredje, som Folketinget modtog den 7. april? Dér omtaler man denne store redegørelse, der skal komme den 10. maj lavet af tre ministre, der vil lægge op til, at vi nu skal kigge på, hvordan ordningen i fremtiden skal være. Og der står i denne, at hensigten med den store redegørelse af 10. maj, som vi altså først modtager om to uger, bl.a. er:

»Redegørelsen skal danne grundlag for den politiske stillingtagen til, hvordan den fremtidige ordning her i landet for flygtninge fra det tidligere Jugoslavien skal være.«

Den skal altså danne grundlag for den politiske stillingtagen – en redegørelse, som vi får

[Helge Adam Møller]

om to uger. Ministeren har jo allerede taget stilling. Der er ikke noget med, at vi skal debattere det, når redegørelsen er kommet; det er faktisk det, ministeren selv har skrevet. Ministeren og regeringen har taget stilling lang tid før. Så den politiske debat er udtømt, for ministeren har jo flertallet.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Den ordning, som den tidligere regering lavede om de midlertidige opholdstilladelser, blev direkte godkendt af UNHCR. Jeg synes, det var fornuftigt, at man som enkeltland og regering sørgede for at have rygdækning i de internationale organisationer, som vi jo har et meget tæt samarbejde med på flygtningeområdet.

Det er rigtigt, at man overordnet principielt selvfølgelig i flygtningeorganisationerne mener, at det kan være allerbedst at give asyl. Men i dette tilfælde gjorde man stærkt opmærksom på et andet element, nemlig at hvis man startede med at give en permanent opholdstilladelse, gjorde man sig i en eller anden forstand til en del af det forfærdelige spil omkring den etniske udrensning.

Derfor var den parentes – for at bruge det udtryk, som jeg også anvendte her i et tidligere indlæg – man kan sætte omkring menneskers tilværelse ved at lade være med at behandle deres asylansøgning i to år, direkte godkendt af UNHCR.

Så er det rigtigt, at man har behandlet det. Det er jo ikke bare med henblik på Danmark; alle de andre europæiske lande er jo i en fuldstændig tilsvarende situation. Derfor har UNHCR meget fornuftigt her, hvor de to år så småt er ved at være gået, af hensyn til at man skal kunne planlægge ordentligt, behandlet spørgsmålet med henblik på at give en ny anbefaling til de europæiske lande. Den nye anbefaling går ud på, at man ikke forlænger midlertidigheden, og at det er af menneskelige grunde, at man ikke skal fortsætte det limbo, som det naturligvis må opfattes som, når man hverken kan få sin asylsag behandlet eller kan rejse ud af landet.

Med hensyn til det, der citeres fra den tredje redegørelse om Zagrebkontoret, kan jeg helt stå inde for hvert et ord og komma, fordi det, der er hovedindholdet af redegørelsen, såmænd ikke engang er det, der er til debat nu

vedrørende midlertidigheden, men ændringer, der skal ske i selve opholdsgrundlaget, mens man venter her. Derfor er det en fejllæsning af dokumentet, der ligger til grund for det sidste indlæg, vi hørte fra hr. Helge Adam Møller. Det drejer sig om alle de betingelser, der knytter sig til undervisning, til indhulning, til forholdet til arbejdsmarkedet osv. osv., og det bliver der rig lejlighed til at drøfte. Der er allerede anmeldt en forespørgselsdebat her i Folketinget, som er initieret af Fremskridtspartiet, så der er ikke noget med at fratage Folketinget muligheder for at drøfte noget som helst i denne forbindelse.

Men at der ligefrem skulle udstedes forbud fra hr. Helge Adam Møllers side mod, at regeringen skulle kunne arbejde med redegørelser og lave en ordentlig forberedelse til Folketinget, det ville dog være at gå lovlig vidt. Og herunder må det vel også forventes, at en minister kommer med en anbefaling.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Hr. Helge Adam Møller gjorde i sit første indlæg meget ud af at understrege den enighed, der havde været omkring tilblivelsen af den første lov om midlertidigt ophold til visse personer fra Eksjugoslavien. Derfor vil jeg også gerne citere fra den betænkning, der blev afgivet i november 1992, hvor der blev indsat en ny paragraf. Her står:

»Udskydelse af sagsbehandlingen af en ansøgning i henhold til udlændingelovens § 7 kan dog ikke udstrækkes ud over to år fra det tidspunkt, beslutningen herom er taget.«

Dette stod Folketingets partier – så vidt jeg husker minus Fremskridtspartiet – bag ved. Og derfor mit spørgsmål: Jamen løber Det Konservative Folkeparti nu fra sine udsagn dengang? Det er jo mennesker og ikke ting, vi har med at gøre her, og 2 år er meget lang tid i usikkerhed.

Jeg vil også gerne citere fra den fremsættelse, daværende justitsminister Hans Engell fremlagde for Folketinget i forbindelse med lovforslagets fremsættelse:

»Regeringen lægger vægt på, at hjælpeindsatsen afstemmes med, hvad der efter UNHCR's opfattelse er behov for.«

Med nogen tøven kom UNHCR dengang og sagde: I bør nok lave en midlertidig lov, men

[Dorte Bennedsen]

med ikke for lang midlertidighed. Nu er de kommet og har sagt: Nu synes vi faktisk, at længere end 2 år kan vi ikke udstrække dette her. Så regeringen har her, præcis som den daværende konservative justitsminister anbefalede, fulgt UNHCR's råd om, at nu må midlertidigheden ophøre. Og det er altså i overensstemmelse med, hvad Det Konservative Folkeparti sagde for 2 år siden.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne sige til hr. Helge Adam Møller, at naturligvis er det Folketinget, der skal føre dansk flygtningepolitik, men det er også et partis ret – og det er i det her tilfælde CD's – at lytte meget til, hvad man siger i FN-systemet. At UNHCR dengang advarede mod en for lang midlertidighed og igen har advaret, er afgørende for CD's holdning i denne sag.

Vi mener i virkeligheden, at FN's største problem er, at medlemslandene blæser på, hvad FN siger. De følger ikke de sikre zoner i Bosnien op, de følger ikke bombardementerne i Bosnien op, og hvis hr. Helge Adam Møller får sin vilje på dette punkt, risikerer vi også, at de heller ikke følger FN's opfordringer.

Vi ønsker faktisk at følge FN, og det afgørende for os er og var også dengang, at UNHCR havde den holdning, de havde på det tidspunkt. Så det er os, der træffer afgørelsen, men vores udgangspunkt er altså UNHCR's meldinger.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg takker for de korte bemærkninger, for det giver mig i hvert fald anledning til at skabe klarhed om en enkelt ting.

Både ministeren, fru Dorte Bennedsen og hr. Peter Duetoft var jo lidt inde på, hvad baggrunden for loven, lovforslag nr. L 41 om den midlertidige opholdstilladelse, i sin tid var.

Fru Dorte Bennedsen citerede hundrede procent korrekt fra bemærkningerne, hvor der stod, at når man havde været her i mere end 2 år, kunne man søge asyl. Men det har jo i debatten herhjemme i det sidste års tid og også i debatten med ordførere fra regeringspartierne hele tiden været holdningen – som også ministeren har haft indtil for nylig – at ordningen

ikke kunne fortsætte ud over efter de to år i en så restriktiv form, altså hvor der ikke var mulighed for nogen som helst former for job eller integration eller sprog. Man kunne ikke engang prøve at opkvalificere sig til det, man skulle tilbage og lave. Derfor har ministeren hele tiden, i hvert fald det sidste halve år, sagt, at vi nok skal forlænge denne ordning, men det må være sådan, at der bliver bedre mulighed for de bosniske asylansøgere, når de nu skal være her et halvt, et helt eller halvandet år længere, så de ikke lever så isoleret som i øjeblikket. Jeg kan citere masser af steder, hvor ministeren har sagt, at det var det, hun mente, senest i Politiken den 23. februar, hvor ministeren siger, at det er oplagt at hælde til det synspunkt, at en midlertidig ordning er den bedste. Det var også dér, jeg citerede fra, og hr. Peter Duetoft gav udtryk for nøjagtigt det samme og for øvrigt også Kristeligt Folkepartis ordfører. Det er bare 2 måneder siden.

Det er derfor, vi hele tiden har regnet med, at denne ordning skulle forlænges, men at den skulle forlænges med nogle nye ordninger, og at det var det, vi ville blive inddraget til drøftelse af. Og så kom der altså forleden dag noget, der i hvert fald var et klart udspil om det diametralt modsatte. Det beklager vi, og det tager vi afstand fra.

Formanden:

Hr. Peter Duetoft for en kort bemærkning. Jeg har stadig forhåbningen om, at vi vender tilbage til ordførerrækken inden længe – i al venlighed sagt.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne sige til hr. Helge Adam Møller, at man har lov til at blive klogere. Inden for de sidste 2 måneder er der sket to ting, der kan begrunde, at man ikke står for en midlertidig ordning.

Den ene er, at UNHCR nu har anbefalet, at man ikke forlænger den, og som sagt før er det afgørende for os.

Den anden er, at udviklingen i Bosnien de sidste 2 måneder er gået i en retning, som ingen kunne forudse. Der var ingen, der kunne forudse Goradze for 2 måneder siden. Så vidt jeg husker, stod vi alle sammen og talte om, at nu var der en positiv udvikling, og nu var de

[Peter Duetoft]

begyndt at snakke med hinanden, og hvad angår Tuzla og Sarajevo, var der nok også en løsning. Sandheden er, at den krig er værre i dag, end den var for 2 måneder siden, og det er da grund nok til at sige: Hvorfor i alverden skal man så forlænge en midlertidighed – med den usikkerhed, det giver, når vi i dag ved, at den midlertidighed i givet fald skal udvides til mange år, før der bliver en løsning?

Jo, man har lov til at blive klogere, og det er jeg altså blevet efter det citat fra Politiken.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Som det har været fremført et par gange, får vi jo nok en mere uddybende debat om selve spørgsmålet om midlertidig opholdstilladelse eller permanent opholdstilladelse til flygtninge fra det tidligere Jugoslavien den 19. maj, hvor Fremskridtspartiet har anmeldt en forespørgselsdebat. Det er jo rent faktisk ikke det, debatten handler om i dag, men det er klart, at det kommer op.

Men jeg kan ikke lade være med at tænke: Det var dog en voldsom uenighed, der nu er mellem VK og regeringen. Der må jeg bare som en stiltfærdig bemærkning sige, at når Fremskridtspartiet ikke stemte for den midlertidige opholdstilladelse, var det, fordi vi forudså præcis denne situation. Det står i vores betænkningssbidrag. Vi stillede adskillige både skriftlige og mundtlige spørgsmål til ministeren, hvor vi spurgte: Jamen vil det ikke betyde, at samtlige på midlertidig opholdstilladelse – og det drejer sig alt i alt nu om små 20.000 eks-jugoslaver – på et tidspunkt får ret til at søge asyl? Og det er præcis det, der er sket.

Vi beklager meget i Fremskridtspartiet, at V og K føler, at de sidder med skægget i postkassen, men det er jo rent faktisk det, der er sket.

I øvrigt synes jeg, det er for nemt for hr. Peter Duetoft at henvise til situationen i Gorazde. Det er en frygtelig situation, men det er jo ikke hele det tidligere Jugoslavien. Det er en ulykkelig situation i et bestemt område, men – jeg har sagt det til medierne, og jeg vil gentage det her fra Folketingets talerstol – jeg tror, at ministeren har udnyttet den situation til ganske enkelt at slå til og sige: Nu skal det altså være!

Det tror jeg er kommet bag på Venstre og De Konservative, men lad mig sige, at det har

Venstre og De Konservative kun sig selv at takke for.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg vil gerne sige – bare for at gøre denne lille ordveksling færdig – at jeg har svært ved at forstå, hvorfor det var så vigtigt for Det Konservative Folkeparti at lytte til UNHCR i 1992, når det tilsyneladende slet ikke spiller nogen rolle her i 1994.

Når man hørte på hr. Helge Adam Møllers indlæg, så bekræftedes man i en fornemmelse af, at denne forespørgsel nok er blevet rejst med, skal vi sige inspiration i den udtalelse, der for nogen tid siden kom fra en række konservative borgmestre og kommunalpolitikere. Derfor synes jeg også, det må være rimeligt at se lidt nærmere på udtalelsen. Det hedder bl.a. i den:

»Regeringen har ikke gennemført de stramninger og initiativer, som er en helt nødvendig forudsætning for en hurtigere asylsagsbehandling og begrænsning af indrejsetallet. Der er heller ikke eksemplvis i regionerne i udlandet taget de initiativer mod etablering af lejre og centre, som kunne føre til en reduktion af antallet af asylansøgere og flygtninge med midlertidigt ophold.«

Jeg må erkende, at papir er taknemligt. Men hvordan forholder realiteternes verden sig så? Tja, i 10 år sad der en konservativ justitsminister, og på trods af at vi faktisk gang på gang opfordrede ham til at gennemføre de nødvendige administrative ændringer for at nedbringe de helt urimeligt lange sagsbehandlingstider, skete der faktisk ikke noget, før der i sommeren 1992 blev indgået et forlig om udlændinge-loven – et forlig, som bl.a. mit parti deltog i, og hvor kravet var, at nu skulle der altså også ske noget på dette område.

Så kom regeringsskiftet, og der blev taget fat på problemerne, og det skal jeg ikke gøre meget ud af, men kun sige, at der altså også blev fremsat det lovforslag, lovforslag nr. L 214, som vi har til behandling for øjeblikket, og som formentlig om kort tid bliver vedtaget med et meget stort flertal.

Så til begrænsning af indrejsetallet. Noget tyder på, at De Konservative anser det for en dyd at lide af hukommelsestab. Sidste sommer udvidede regeringen faktisk visumpligten, fordi man ønskede at undgå, at mennesker, der

[Dorte Bennedsen]

ikke havde en chance for at få ophold her, i stort tal søgte hertil. Men det er korrekt, at vi samtidig også åbnede visumkontoret i Zagreb, og det skete, fordi regeringen – og det er øjensynlig i modsætning til De Konservative – mener, at Danmark skal være med til at afhjælpe sin del af de ufattelige menneskelige problemer, der er i de krigsførende områder.

Endelig lyder anklagen på, at Danmark ikke har åbnet lejre i udlandet, så vi kunne få færre flygtninge herhjemme. Der har været nævnt en række lande, og jeg vil selvfølgelig gerne tage Kroatien, for dér har Retsudvalget netop været. Kroatien, der – ligesom Danmark i øvrigt – har 5 millioner indbyggere, har over ½ million flygtninge og internt fordrevne. De anvender mere end 20 pct. af deres finansudgifter på dette problem. Dele af landet er hærget af tidligere krigshandlinger, og ingen har indtil nu kunnet give holdbare argumenter for, at dette land, som jo er selvstændigt, og som er anerkendt som selvstændigt af bl.a. Danmark, i denne belastede situation skulle tage endnu flere bosniske flygtninge, for at Danmark kunne få færre.

Man kunne jo som et tankeeksperiment forestille sig den omvendte situation: Danmark var oversvømmet af flygtninge, og så kom nogle lande, og – som hr. Helge Adam Møller lige sagde – gav os struben på kniven: Nu skulle vi knageme acceptere, at disse lande oprettede nogle flygtningelejre her i vores land, fordi de ville have færre flygtninge hjemme. Jeg tror, jeg kan forudse, hvad bl.a. hr. Helge Adam Møllers reaktion ville være; jeg ved i hvert fald, hvad min egen reaktion ville være, og jeg tror, at hr. Helge Adam Møllers ville være identisk med den.

Rent faktisk driver Danmark flere flygtningelejre i Kroatien, og man har faktisk også forhandlet om at lave flere, men Kroatien har af grunde, som jeg overordentlig godt kan forstå, sagt nej. Og det var jo det, vi igen fik bekræftet i de forhandlinger, vi havde med højststående politikere, da vi var dernede.

Det har altid været mit partis holdning, og det er det stadig, at vi skal tage vores rimelige andel af flygtningeproblemerne, der er opstået i Jugoslavien. Vi fik ca. 14.000 sidste år, men vi ligger bestemt ikke i top. Sverige fik 37.000, Schweiz 25.000 og Holland 35.000. Men jeg må indrømme, at der desværre er en lang ræk-

ke store europæiske lande, som ikke lever op til deres forpligtelser, og derfor synes jeg, det var godt, at Danmark under EF-formandskabet sidste år satte spørgsmålet om byrdefordelingen på EF's dagsorden. Det er vores indtryk, at regeringen stadig slås bravt for en rimeligere fordeling, og jeg forstår, at det da også er lykkedes at få sagen sat på EU's arbejdsprogram for 1994.

Men medmindre man har den opfattelse, at Danmark skal lukke af for flygtninge, er det nok realistisk at se i øjnene, at vi i de kommende år også skal modtage en del flygtninge. Ingen kan sige hvor mange. Det vil bl.a. være meget afhængigt af udviklingen netop i Eksjugoslavien. Men ser vi tilbage over de senere år, har det været karakteristisk, at arbejdet med indkvartering har været meget kaotisk, forstået på den måde, at man var under uafsladelig pres. Der måtte hele tiden findes akutte løsninger, der ofte var meget utilfredsstillende både for borgerne i de egne, hvor asylansøgerne blev placeret, og for ansøgerne selv. Derfor synes jeg også, det var meget tilfredsstillende, at indenrigsministeren sidste år i forbindelse med planerne om at placere flygtningelandsbyer tog initiativ til en ny procedure, hvor kommunerne blev inddraget på en lidt anderledes aktiv måde, hvor der blev tid til borgermøder osv., osv.

Den positive reaktion hos kommunerne udeblev da heller ikke. Mange kommuner gik aktivt ind i arbejdet og tilbød sig som hjemsted for flygtningelandsbyer, og den forudgående orientering af borgerne har da også betydet, at langt hovedparten af flygtningelandsbyerne fungerer problemfrit i lokalsamfundene. Det interesserer desværre ikke pressen, som jo kun skriver om de forholdsvis få steder, hvor der er konflikter.

Indenrigsministeren har i sit indlæg redegjort for henvendelsen til kommunerne og for, at der hverken er tale om tvang eller udgifter for kommunerne, og det skal jeg ikke gentage her. Men i Socialdemokratiet har vi faktisk meget svært ved at forstå den vrede, ministerens brev har vakt hos visse personer. Det forekommer tværtimod os at være overordentlig fornuftigt i tide at sikre, at plangrundlaget er i orden, hvis behovet for flere centre bliver akut.

I den sammenhæng mener vi, at det kun er udtryk for sund fornuft og rimelighed at hen-

[Dorte Bennedsen]

vende sig til de kommuner, som har de færreste udenlandske borgere, og det mener vi de har – uanset at konservative borgmestre ikke kan lide det – fordi de med flid har prøvet at undgå asylansøgere og flygtninge. Og at kommunerne også deler den holdning, at man skal henvende sig de steder, kan også ses af, at de 71 ud af de 75, der har svaret indtil nu, faktisk har reageret positivt, som det også blev nævnt i ministerens indlæg.

Så jeg må sige, at også på denne baggrund har vi svært ved at se meningen med, at denne forespørgsel overhovedet er rejst.

Endelig skal jeg om den dagsorden, som hr. Helge Adam Møller for lidt siden foreslog på vegne af Det Konservative Folkeparti og Venstre, sige, at vi ikke deler de synspunkter, den er udtryk for. Eller rettere: Vi mener, at den tager nogle skinproblemer op i første pind, og hvad anden pind angår, vælger vi altså at lytte til UNHCR og handle i overensstemmelse med det. Tredje pind har jeg været inde på i mit indlæg. Så jeg vil blot slutte med at sige, at vi ikke kan støtte; vi agter at stemme imod denne dagsorden.

Jens Jørgensen (KF):

Vi præsenteres hver eneste dag for en serie rædsler fra det tidligere Jugoslavien. Gorazde er nævnt igen og igen. Vi ser de mest tragiske billeder af mennesker, der har fået deres tilværelse smadret, mennesker der har fået mulighederne for at genskabe en tilværelse tilsvarende smadret. Det efterlader ethvert anstændigt menneske med en følelse af gru og en forpligtelse til at hjælpe.

Derfor skal det være sagt med det samme, at for Det Konservative Folkeparti er det vigtigt som indledning til denne debat at understrege, at vi har et fælles ansvar for at løse flygtningeproblemerne. Vi har et fælles ansvar over for en grundlæggende humanistisk opfattelse.

Det, vi bare skal se på, når vi vender blikket indad, er, hvordan vi så løser problemet herhjemme. Jeg mener, at én af de ting, vi skal lægge vægt på, som også hr. Helge Adam Møller var inde på, er, at de kræfter og ressourcer, vi har, primært skal sættes i nærområderne. Dér er det ikke tilstrækkeligt, som Socialdemokratiets ordfører var inde på, at sige noget om Kroatien, for nærområder er andet og mere end Kroatien.

Det bør altid være sådan, at man hjælper mennesker, der er på flugt, på en måde, så de har et eksistensgrundlag, og så de får et begrundet håb om at kunne vende tilbage til det hjemland, de måtte forlade, fordi deres liv ellers var truet.

Jeg vil også pege på, at vi i Danmark må have det sådan med asylpolitik og flygtningepolitik, at det først og sidst er regeringens ansvar. Og det, der bekymrer mig og dermed Det Konservative Folkeparti, er, at man den 14. december sender et brev, der i sin tone viser, at man gerne vil forhandle til en vis grænse, men så falder hammeren. Citaterne fra hr. Helge Adam Møller viser, at også socialdemokratiske borgmestre havde fattet denne tone.

Vi føler ikke, at det er den rigtige måde at bevæge sig på. Vi føler, at emnet er så sårbart, så følsomt, at hvis man skal opretholde en forståelse for handlingerne i kommuner, så bør det ske på et grundlag, hvor man forhandler og forhandler og forhandler.

Hr. Helge Adam Møller var inde på spørgsmålet om opstramningen af asyloven, og dér vil jeg i virkeligheden føje hans ord til mine indledende bemærkninger. Det er nødvendigt, at vi hele tiden er opmærksom på, at asyloven effektivt arbejder ud fra nogle retningslinjer, så tingene klarlægges bedst muligt og hurtigst muligt.

Sammenfattende skal jeg derfor sige, at det er nødvendigt at gennemføre en holdningsændring præcis som markeret i dagsordensforslaget både for kommunernes skyld, for den danske befolknings skyld, og for, at der kan være rene linjer i forhold til flygtningearbejdet.

Og med disse ord skal jeg naturligvis konstatere, at Det Konservative Folkeparti er glad for denne debat og håber, at det forslag om motiveret dagsorden, som hr. Helge Adam Møller har fremsat, bliver gennemført.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

For at der ikke skal være nogen misforståelse, vil jeg gerne understrege, at Socialdemokratiet deler den holdning – af mange grunde deler vi den – at det er bedst at hjælpe flygtninge i nærområderne. Jeg tror, det er bedst også set fra flygtningenes synsvinkel. Men jeg vil gerne spørge den konservative ordfører, om han deler hr. Helge Adam Møllers syn, nemlig

[Dorte Bennedsen]

at selv når disse landes nærområder er ved at drukne i problemer og ikke kan klare mere, skal vi gå ind og sætte dem kniven på struben og tvinge dem til det.

Jeg vil gerne høre, om det også er ordførerens indstilling.

(Kort bemærkning).

Jens Jørgensen (KF):

Vi kunne jo begynde med at sige, selv om emnet er meget alvorligt, at før var det struben på kniven, nu var det kniven på struben. Men lad det nu være.

Det er sådan i denne alvorlige sag, at nær-område skal defineres bredere end bare Kroatien. Og jeg må fastholde, at man også på det plan kan samarbejde og bør samarbejde og gøre det konkret ved at udnytte de midler, der, som det jo også fremgår af indenrigsministerens redegørelse, kan hjælpe mindst seks gange så meget i de pågældende områder.

Derfor er der nøje overensstemmelse mellem hr. Helge Adam Møllers ordveksling og synspunkter og det, jeg har sagt.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg er ganske enig i, at nærområdet kan være mere end Kroatien. Men netop fordi vi på mange måder kan synes, at det er rigtigt, at det sker i nærområderne, har den danske regering henvendt sig til en række regeringer. Disse har ikke ønsket at sige ja til en sådan indsats. Derfor vil jeg gerne igen spørge: Når disse lande ikke ønsker at sige ja, er det så det konservative partis holdning, at vi skal gå ud med alle magtmidler og søge at tvinge dem til at sige ja, lande, som har væsentlig flere eksjugoslaviske, bosniske flygtninge, end vi har her i landet?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Ja, det skal vi. Vi skal søge langt mere aktivt at sige: Jer, der har nogle problemer, som i øjeblikket er større end vores, fordi I ligger lige ved siden af de lande, som flygtningene kommer fra, og fordi flygtningene naturligt søger til jeres lande, vil vi godt være med til at hjælpe økonomisk.

Fru Dorte Bennedsen nævnte selv et eksempel i sin ordførertale. Hun sagde: Ville det ikke

være urimeligt, at vi skulle klare det alene, hvis Danmark pludselig fik mange hundrede tusinde eller en halv million flygtninge? Og hun vil le godt se min reaktion. Jeg vil da gerne sige, at hvis den situation skulle opstå i Sverige, som er et af vore nabolande, at der pludselig kom mange hundrede tusinde flygtninge, så ville jeg synes, det var helt naturligt, at det først og fremmest var Danmark, Norge og Finland, som hjalp de flygtninge, uanset om det var 100.000 eller en halv million.

Men jeg ville synes, det var utrolig usolidarisk, hvis grækere, spaniere, kroater, bosniere, tyrkere og andre ikke sagde: Vi vil godt hjælpe jer økonomisk. I er nabolande, I har en kultur, et sprog og nogle normer, som ligger meget tæt på svenskernes. I tager den store byrde på jer, men vi hjælper jer økonomisk. Og det er faktisk nøjagtig vores holdning; det er langt lettere for flygtningene at være i et område, der minder om det område, de kommer fra, både kulturelt, traditionsmæssigt, geografisk, klimatisk osv. Det vil være lettere for dem at vende tilbage senere, men det kræver selvfølgelig, at vi andre er villige til at bruge de samme midler, som vi ellers ville have brugt her i Danmark, til at hjælpe de lande, der tager den større byrde.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg vil godt sige, at hr. Helge Adam Møller misforstod nok min illustration af situationen i Danmark. Jeg talte om, at der også kom andre lande og tvang os til at beholde disse flygtninge, fordi de selv ønskede at få færre. Der står i den konservative borgmesterudtalelse, at vi skal bygge lejre i udlandet, så vi kan få færre flygtninge, men jeg tror ikke, hr. Helge Adam Møller ville bryde sig om den situation.

Men jeg forstår, det er De Konservatives mening, at vi skal tvinge disse nærområder, Kroatien, Ungarn, Albanien, Slovenien, og hvem det nu ellers måtte være. Jeg har bare et stiltfærdigt spørgsmål: Hvordan skal det ske? Jeg har også en beklagelse, og det er egentlig mere på hr. Helge Adam Møllers vegne, for jeg beklager, at han ikke havde lejlighed til at deltage i de forhandlinger, vi havde med de kroatiske myndigheder. Vi tilbød penge, og vi tilbød at oprette og drive lejre, som vi gør i forvejen. Men der kom et klart og utvetydigt nej! De syntes ikke, de skulle have flere flygtninge,

[Dorte Bennedsen]

men at nogle andre lande måtte tage fra. Og jeg vil gerne gentage, at Kroatien er af samme størrelse som Danmark og har ca. 5 millioner indbyggere, men omkring en halv million flygtninge.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Fru Dorte Bennedsen bemærkede, at alle de andre lande omkring os havde mange flere tusinde flygtninge end Danmark, og derfor skulle vi selvfølgelig kunne tage en forfærdelig masse mere. Men det er ikke et spørgsmål om, hvad andre lande gør. Det, vi skal foretage os her i dette Folketing, er at finde ud af, om vi er i pagt med det danske folk, som har valgt os ind. Er det det danske folks ønske, fru Dorte Bennedsen gør sig til talsmand for, eller viser reaktionen fra kommunerne ikke netop, at det danske folk har en anden opfattelse af situationen med disse flygtningelejre end fru Dorte Bennedsens parti?

Birthe Rønn Hornbech (V):

Som udlændingepolitisk ordfører for partiet Venstres folketingsgruppe er det helt naturligt, at man som medlem af et parti med mange kommunalpolitikere og mange borgmestre holder nær kontakt til både organisationens kommunalpolitiske udvalg og vore kommunalpolitikere. Der har været en meget frugtbar kontakt i de seneste år, for der er utrolig mange Venstrefolk, der med stor iver har deltaget i den fælles opgave med at skaffe plads til krigsramte fra Eksjugoslavien. Mange steder har det nærmest været en folkesag, hvor flere – og nogle gange alle – politiske vælgerforeninger er gået sammen om at byde de krigsramte velkommen, og masser af idrætsforeninger og andre frivillige organisationer har arbejdet for at lindre opholdet for de nødstedte.

Men det har hele tiden været forudsætningen, at opholdet var midlertidigt, og det har indenrigsministeren da også indtil for få dage siden hele tiden forsikret den danske befolkning om. Talrige er de spørgsmål, vi har fået på offentlige møder: Jamen tror du nu ikke, ministeren render fra det? Tror I selv på det, I siger? Kan man regne med politikerne? Render I fra jeres ord osv. osv. Og det har jeg naturligvis harmdirrende afvist, for ingen har jo kraftigere end indenrigsministeren hele tiden afvist,

at der kunne blive tale om at søge asyl. Ministeren har hele tiden forsikret, at hun var mest stemt for, at opholdstilladelserne fortsat skulle være midlertidige.

Og derfor er det altså overrumplende for os i Venstre – og åbenbart også for de fleste lederkribenter – at ministeren uden varsel pludselig ændrede opfattelse, uden at vi endnu har fået en egentlig begrundelse. Den begrundelse håber vi så ministeren vil give os i dag. Vi håber, at dagens forespørgselsdebat kan bringe klarhed i kommunerne og befolkningen om, hvad der nu skal ske. Er det arbejde, der hidtil er gjort i kommunerne, spildt, og skal centrene tømmes – for det må vel være meningen, at de, der får asyl, skal flytte til rigtige boliger? Jeg ved ikke, hvordan ministeren har tænkt sig at fremskaffe alle de boliger, og jeg tror ikke, danskerne har den opfattelse, at vi ligefrem flyder i boliger. Hvordan skal der skaffes skoleplads, og ved vi overhovedet, hvor eksjugoslaverne vil vælge at bo? Hvordan skal kommunerne planlægge i den kommende tid? Hvordan med økonomien i kommunerne, skulle jeg hilse og spørge. Selv om der bliver givet refusion fra staten, er der udgifter til skolerne, rådgivning og tolkebistand og mange andre ting. Hvordan vil regeringen, der ikke engang kan skaffe arbejde til danskerne, skaffe arbejdspladser til udlændingene? Det er der mange arbejdsløse danskere der spørger om.

Hvad med hele vores fine aktiveringsplan for flygtningecentrene? Gælder den plan fortsat, og betyder det så – og det tvivler jeg på at ministeren mener – at ministeren vil gøre forskel på asylsøgere, så vi nu får to slags asylsøgere, nemlig dem, der kommer fra Eksjugoslavien, og så de andre? Hvad med alle de eksjugoslaver, som ministeren sidste år udsendte en redegørelse om, hvor der stod, at de havde været i sikkerhed et halvt år eller mere undervejs til Danmark? Er det ikke sådan, at de nu omgående skal sendes tilbage til første asylland? Vi har jo ministerens egne ord i redegørelsen for, at de har været i sikkerhed i månedsvis. Og hvordan med den kortere sagsbehandlingstid, som ministeren har lovet os? Skal der nu ansættes en hel hær af medarbejdere, der først skal læres op? Jeg frudser kaos i asylsagsbehandlingen, og det var jo også medvirkende til, at VK-regeringen netop anbefalede at udskyde asylsagsbehandlingen for krigsramte jugoslaver i sin tid.

[Birthe Rønn Hornbech]

Hvorfor skulle ministeren ud med denne overrumplende melding netop nu for bagefter at sige, at det ikke haster, og at tilladelserne jo ikke er udløbet endnu? Hvorfor skulle det være lige nu? Kan vi ikke godt få de politiske bevæggrunde for denne overraskende melding her i dag? Jeg fatter i hvert fald ikke et pluk af det – det må man vist godt sige – for det kan da ikke være folkeviljen, der har ledet ministeren. Hvorfor har befolkningen og kommunerne ikke fået ordentlig besked?

I den forbindelse vil jeg sige, at det naturligvis hele tiden har været helt afgørende for os i Venstre, at de lokale politikere og lokalbefolkningen blev orienteret ordentligt. Det er helt afgørende, at vore lokalpolitikere, der skal føre Folketingets flygtningepolitik ud i livet, bliver ordentligt orienteret, så det ikke går som f.eks. forleden, hvor lokale politikere i en sønderjysk kommune vågnede op til den overraskelse, at et større antal flygtninge var flyttet til den lille by Løjt, uden at man var orienteret om det. Vi ved godt, det kan være vanskeligt at huske det hele; men skal vor politik lykkes, må vi have sikkerhed for, at man bliver ordentligt orienteret på lokalt plan. Jeg tror egentlig også, ministeren vil være enig med os i at beklage de kiks, der er sket hen ad vejen, for det er utrolig vigtigt, at man ikke føler i kommunerne, at man bliver truet, eller at man ikke lytter herinde i Folketinget og på Slotsholmen.

Derfor håber jeg altså, at ministeren i dag vil løfte sløret for, hvordan man helt præcist har tænkt sig, at denne melding fra forleden om, at jugoslaverne skal søge asyl, skal udmøntes i det praktiske liv, specielt for kommunernes vedkommende. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg er meget skuffet over, at den brede enighed, som jeg troede vi havde i Eksjugoslavienspolitikken, måske er blevet slået i stykker nu, og jeg spørger ministeren, om det er tilfældet. Ministeren har i hvert fald ikke ønsket nogen forhandling, for det er jo sådan, at når ministeren har været ude og love eksjugoslaverne asyl, kan Folketinget anstændigvis ikke bestemme noget andet. Jeg tror derfor, at ministeren har givet efter for et pres fra den anden side af salen, og det har vi så taget til efterretning. Vi opfatter det, som om den borgfred, vi troede herskede, er afløst af grøftegravning, uagtet ministeren – efter hvad jeg troede – lagde megen vægt på, at det brede flertal var vigtigt i denne sag.

Krigen på Balkan er ulykkelig, og derfor har vi i Venstre hele tiden ment, at det var vigtigt, vi tog vor del af ansvaret, og vi har bestandig opfordret vore partifæller i kommunerne til at tage godt imod de krigsramte. Men det har altså hele tiden været en forudsætning for os, at politikken også gik ud på at sikre, at de krigsramte kunne sendes hjem og hjælpes hjem så hurtigt som muligt, når krigen var forbi, så de kunne hjælpe til med at genrejse landet. Men nu bliver det altså livsvarige opholdstilladelser og familiesammenføringer i stedet for, og det vil jeg godt sige at vi er imod i Venstre. Vi er i det hele taget imod, at flygtninge bliver til indvandrere, som ministeren nu ønsker, for det er en helt misforstået flygtningepolitik at gøre flygtninge til indvandrere. I Venstre foretrækker vi at hjælpe de flest mulige, så længe de er på flugt for noget, men asylpolitik og indvandrerpolitik bør adskilles. Venstre ønsker at yde den humanitære indsats, så længe folk er på flugt fra noget, men derimod ikke at gøre dem, der har været så heldige at komme til Danmark, til indvandrere for livstid.

Jeg må indrømme, at jeg tror ikke, den danske befolkning forstår et suk, og jeg frygter egentlig, at vores troværdighed her i Folketinget har lidt et afgørende knæk, som ikke vil gavne flygtningesagen som helhed.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg kender normalt fru Birthe Rønn Hornbech som et eftertænksomt og ræsonnabelt menneske. Men når fru Birthe Rønn Hornbech nu står her og siger, at Venstre er imod, at der overhovedet kan blive tale om, at mennesker eventuelt kan blive her på permanent opholdstilladelse, må jeg spørge fru Birthe Rønn Hornbech: Hvorfor stemte Venstre så for loven om midlertidigt ophold i 1992? Den siger krystalklart, at der kan gives midlertidigt ophold for 6 måneder ad gangen, men dog ikke ud over 2 år. Det havde da været rimeligere at sige til disse mennesker: I kan få midlertidigt ophold her i et vist antal år, men I skal aldrig drømme om, at I kan få jeres asylsager behandlet. Og derfor vil jeg gerne vide: Hvad var det, der fik Venstre til at stemme for den lov i 1992, når man nu kan stå og sige det, vi netop har hørt?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg synes, fru Birthe Rønn Hornbech blander sig i noget, hun skulle lade være med at blande sig i.

Fru Birthe Rønn Hornbech stiller sig op og siger, at disse 17.000 mennesker får asyl i Danmark nu. Det er der da ingen der ved. De 17.000 mennesker får en normal asylbehandling, og den kan så ende med et ja eller et nej. Men at vi her i Folketinget skulle love disse 17.000 mennesker asyl nu, ville da være at sætte administrationen og hele vores asylsystem ud af kraft. Jeg synes, det er en meget lidt pædagogisk måde, fru Birthe Rønn Hornbech går ind i denne debat på.

Jeg synes også, fru Birthe Rønn Hornbech tager udgangspunkt i noget forkert, nemlig at disse mennesker af alle ting i verden har mest lyst til at bo i Danmark. Langt de fleste af disse mennesker ønsker af et meget, meget stort hjerte at komme tilbage til deres eget land, som de har været tvunget til at flygte fra, fordi despoter har været oppe at slås med hinanden.

Og jeg vil godt til fru Birthe Rønn Hornbechs beroligelse sige, at der er ingen af regeringspartierne, der har den opfattelse, at disse mennesker skal blive i Danmark for evigt. Når der igen er fredelige tilstande i Eksjugoslavien, skal vi forsøge at få disse mennesker tilbage ved repatriering osv. osv. Det er målet, og det er også deres ønske. At tage udgangspunkt i noget andet synes jeg nok er at nære lidt foragt for de mennesker, der er flygtet hertil af nød.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Nu har jeg jo ikke lovet 17.000 personer asyl. Hvis hr. Peter Duetoft havde hørt hele talen, ville han netop have hørt, at jeg gør opmærksom på, at der er adskillige tusinde, som slet ikke har Danmark som første asylland, men vi gik med til at lave en midlertidig opholdstilladelse for dem, selv om de slet ikke falder ind under flygtningebegrebet. Vi gjorde det, fordi vi syntes, vi havde et særligt ansvar, men altså et midlertidigt ansvar.

Men i øvrigt har hr. Peter Duetoft argumenteret aldeles glimrende for, at det er fuldstændig overflødigt og uforståeligt, at man i virkeligheden ophæver den lov på et tidspunkt,

hvor det ikke var nødvendigt. Man kunne have ventet og taget spørgsmålet op på et senere tidspunkt, og så havde det efter Venstres mening været klogt at diskutere det med Folketingets partier først. Men det har vi selvfølgelig ikke noget krav på.

Gert Petersen (SF):

Da mit partis ordfører, fru Pernille Frahm, ikke kan være til stede, har jeg lovet at sige nogle ord i forbindelse med behandlingen af denne forespørgsel.

Jeg har på en måde den fordel, at jeg i den senere tid ikke har været medlem af Retsudvalget og derfor ikke har kunnet følge sagen tæt på. Jeg gav slip, så at sige, dengang vi havde diskussionen om visumansøgninger for de bosniske flygtninge – hvilket jeg gik imod dengang – og det betyder, at mange af de juridiske detaljer og spørgsmål, som har beslægtet en hel del af denne debat, står jeg så at sige uden for.

Jeg vil prøve at anskue sagen ud fra, hvad der er menneskeligt rigtigt. Og først vil jeg sige til Fremskridtspartiets fru Kirsten Madsen, at det ikke er et spørgsmål om folkevilje. Det er et spørgsmål om, hvad vi står for som medlemmer af dette Ting, og hvad vores partier står for. Hvis ikke grundloven bliver brudt, skal der være folketingsvalg i år, og så er det op til folket at sige ja eller nej til det, vi gør. Men jeg mener, at vi først og fremmest skal lade os lede af det, vi synes er rigtigt.

Jeg må nok sige, at når man fra konservativ side efterlyste en holdningsændring, og hvis den foreslåede dagsorden skal være udtryk for den holdningsændring, går det i retning af, at et af de rigeste lande i verden – et af de mest fredfyldte lande i forhold til mange andre steder rundt omkring på kloden, ikke mindst til Bosnien og det tidligere Jugoslavien, et af de lande, hvor vi nok har indre spændinger og sociale forskelle, som jeg er imod, men som dog er for intet at regne i forhold til det, vi ser mange andre steder – skal sige: Bliv dernede, flygtninge, kom ikke herop! I får en pose penge, hvis der ellers er nogle, der vil tage sig af jer, men kom ikke herop og gener os alt for meget.

Jeg ved godt, at man har en stor del af befolkningen med sig; men så skal jeg bare sige, at i SF er vi ikke enige med den del, og vi håber, vi kan overtale den del af befolkningen til at forstå, at vi ikke løser nogen problemer på

[Gert Petersen]

den måde, tværtimod. Vi gør dem også større for os selv.

Hvis jeg skal se på dagsordenen, vil jeg sige, at et af punkterne ville vi kunne tiltræde, nemlig punkt 4. Jeg mener, som fru Ebba Strange også tidligere har været inde på, at her er der tale om nogle betingede reflekser. Der var dikatur og undertrykkelse, der skete krænkelse af menneskerettighederne i Sovjetunionen og de østeuropæiske lande, og derfor var der – og det skulle der også være – gode asylmuligheder for politiske flygtninge. Men sådanne findes ikke længere, så her mener jeg nok, at der er brug for en stramning.

Hvad det første punkt angår, skal opgaven altså løses. Vi må i overensstemmelse med FN's Flygtningehøjkommissariat modtage et betydeligt antal flygtninge, og de må fordeles, så det ikke bliver bestemte dele af landet, bestemte kommuner, der får hele byrden, og derfor kan jeg ikke blive særlig forarget over den holdning, som indenrigsministeren gav udtryk for. Jeg er helt sikker på, at man vil gøre alt – det er jo også vores tradition – for at løse problemet ad samtalens vej i stedet for at diktere sig igennem, og ud fra de reaktioner, som er kommet fra de allerfleste af de berørte kommuner – altså med både socialdemokratiske og Venstreborgmestre – har jeg også indtryk af, at man er helt indstillet på at løse problemet på den måde. Men vi kan altså ikke acceptere, at de byrder, som vitterlig findes, fordeles ulige på befolkningen.

Punkt 2 drejer sig om det spørgsmål, som forespørgerne har været så heldige er kommet på banen, efter at forespørgslen er stillet. Så vidt jeg kan overskue, er den stillet i begyndelsen af marts måned, og da tror jeg ikke, indenrigsministeren var kommet med den melding, der har vakt så meget postyr. Jeg mener, indenrigsministeren bebuder, at hun vil fremsætte forslag om, at når den 2-årige periode er udløbet, skal disse flygtninge have mulighed for at søge asyl. Jeg er helt enig i det, hr. Peter Due-toft sagde tidligere, nemlig at det er muligt, at nogle gør det; men jeg tror da, at langt de fleste ikke vil gøre det, fordi de vil tilbage igen. Der sker det, at de får chancen, og så vil jeg i øvrigt ikke gentage det, hr. Peter Due-toft sagde; det var ganske rigtigt.

Men så siger man, at dermed har indenrigsministeren foretaget et diktat – ja, jeg tror end-

da, fru Birthe Rønn Hornbech sagde noget i retning af, at når indenrigsministeren er kommet med det budskab og flygtningene har hørt det, kan Folketinget jo ikke lave det om – hvorefter fru Birthe Rønn Hornbech sagde, at hun ville gøre alt for at få det lavet om. Og det er da også det, der står i dette forslag om motiveret dagsorden. Hvis nogen forsøger at diktere, er det da De Konservative og Venstre, som siger, at det bliver anderledes efter valget. Hvis nogen forsøger at diktere, er det da De Konservative og Venstre, som med denne dagsorden – uden at der er gået nogen virkelig behandling eller dybtgående drøftelser forud – simpelt hen vil forlænge ordningen om midlertidig opholdstilladelse med et år, mens alt andet er taget af bordet. Det ville da være et diktat, og det kan vi naturligvis ikke stemme for. Jeg er i øvrigt overbevist om, at vi vil støtte forslaget, når det kommer til realdebat, og det bliver vel den 10. maj; vi vil støtte forslaget om, at de skal have mulighed for at søge asyl. Men det ville altså være at foregribe debatten og beslutningen, hvis man vedtog punkt 2 i den foreslåede dagsorden.

Så er der endelig punkt 3, og det lyder vældig godt. Jeg har tænkt på, hvilke lande der udgør nærområdet, og det er altså Kroatien, som vi har hørt så meget om; så er det Makedonien, som er et af de mest velorganiserede og rigeste lande i verden, så hvorfor skulle de ikke kunne tage nogle flere flygtninge? Så er det – ja, det er næsten pinligt – Serbien-Montenegro; men man forventer vel ikke, at det er her, vi skal oprette flygtningelejre! De har for øvrigt en halv million flygtninge. Og så er der Slovenien, som er et ganske lille land, meget mindre end Jylland; de har dårlig plads, og de har også mange flygtninge i forvejen i forhold til landets størrelse. Så er der nabolandene, f.eks. det velhavende Bulgarien; vi ved jo godt, at hele deres statsapparat er i den bedste orden, men det er jo lige modsat, for slet ikke at tale om forholdene i Rumænien. Men hele pointen er, at vi har fået nej; vi har henvendt os til disse lande, og de har sagt nej, så derfor kunne man lige så godt omskrive punkt 3 til en opfordring til regeringen om at gå på vandet – noget, der som bekendt er en umulighed undtagen for en enkelt person i verdenshistorien, og det kan diskuteres, hvor korrekt beskrivelsen var. Da det er en umulighed, stiller fore-

[Gert Petersen]

spørgerne her et krav, som ikke lader sig gennemføre, og ved at stille det krav og gøre det til noget centralt siger man også, at når det ikke lader sig gennemføre, må vi sige nej til flygtningene.

Det kan vi naturligvis ikke være med til i SF, og vi stemmer med stor glæde imod dette dagsordensforslag.

Steffen Kjærulff-Schmidt (FP):

I Fremskridtspartiet finder vi det helt naturligt, at der er rejst en forespørgselsdebat om flygtningelandsbyerne og flygtningecentrene. Man kunne dog måske udtrykke en vis forsigtig undren over, at det netop er Det Konservative Folkeparti, der har rejst debatten, for som det er påpeget, var det jo hr. Helge Adam Møllers partifælle, daværende miljøminister Per Stig Møller, der var den egentlige arkitekt bag flygtningelandsbyerne. Det var KV-regeringen, der planlagde, forberedte og iværksatte de første skridt til, at der skulle etableres flygtningelandsbyer, selv om man satte væsentlige elementer af plan- og miljølovgivningen ud af kraft, og det hører med i billedet, når historien om flygtningelandsbyerne skal skrives.

Det hører også med i det historiske billede, at det kun var Fremskridtspartiet, der advarede mod disse flygtningebyer og påpegede de problemer, der ville opstå, og som vi efterfølgende har set er opstået og fortsat opstår mange steder. Da vi under debatten i dag i nogen grad har fjernet os fra emnet i de foregående indlæg og i stedet beskæftiget os med de midlertidige opholdstilladelser, hører det også med her, at det var KV-regeringen, der var arkitekten bag forslaget, og det var kv-Fremskridtspartiet, der klart gjorde opmærksom på, at når de første to år var gået og midlertidigheden udløb, ville der være stærke ønsker om at fjerne midlertidigheden og gennemføre permanente opholdstilladelser.

Og så hører det selvfølgelig også med i billedet, når historien skal skrives, at befolkningens store flertal aldrig har accepteret den flygtningepolitik, der har medført opførelsen af flygtningelandsbyerne. Den foregående ordfører, hr. Gert Petersen, hævdede, at folkeviljen betød ingenting her, men at det afgørende var, hvad de 179 medlemmer her i salen fandt rigtigt. Men folkeviljen betyder altså ligegodt en hel del, og her drejer det sig ikke kun om

Fremskridtspartiets, Venstres og De Konservatives vælgere; langt ind i Socialdemokratiets og de andre regeringspartiers rækker, ja, sikkert også ind i SF's rækker, har et meget betydeligt antal vælgere ikke accepteret og vil ikke acceptere regeringens flygtningepolitik.

Det første af de problemer, der opstår i forbindelse med flygtningelandsbyerne, er, at planlovgivningen er sat ud af kraft. Det er ubegribeligt i kommunerne, og det er ubegribeligt for borgerne, at så væsentlige dispositioner som etablering af nye flygtningelandsbyer i landområder kan ske uden nogen som helst planlovmæssige garantier. Hvorfor har man i det hele taget en planlovgivning, hvor alle væsentligere bygge- og anlægsarbejder underkastes høringsrunder og underkastes en række væsentlige garantier? Hvorfor har man det, når man med et snuptag blot kan etablere en hel landsby for 350 mennesker uden at spørge nogen som helst? Nu ser vi den ene landsby efter den anden skyde op; foreløbig er omkring 30 landsbyer taget i brug, og desuden er der spredt godt 150 centre ud over landet, og flere bliver planlagt: Hjørring, Arden, Hadsund og flere andre steder i Jylland samt Holbæk, og der er flere i støbeskeen.

Og det, man ikke taler om, og som slet ikke har været berørt i dag, er mange af de følgeproblemer, som opstår. Jeg skal nævne nogle få af dem. Der er den organiserede kriminalitet, som vi oplever for tiden f.eks. i Sandholmløjren. I dagspressen peger kriminalinspektør Hakon Jørgensen på, at der tegner sig et stadig mere tydeligt mønster af organiseret kriminalitet blandt russiske og baltiske asylsøgere, og Allerøds borgmester, Eva Nejstgaard, har påpeget, at regeringen slet ikke har forstået omfanget af dette problem. Men der er mange andre følgeomkostninger, som tilsyneladende er tabuemner i hele debatten; f.eks. må vi inden for social- og sundhedsområdet regne med en langt stærkere belastning af faciliteterne med kvalitetsforringelse til følge. Med den vanskelige situation, som flygtningene notorisk lever i, vil vi komme til at opleve betydelige behov for psykologindsats, rådgivning, hjælp til misbrugergrupper, særlig indsats for analfabeter, arbejdsledige og andre grupper.

Og værre endnu bliver det, når årene går, hvis en væsentlig del af flygtningene bliver her efter familiesammenføringer, og når de når

[Steffen Kjærulff-Schmidt]

den alder, hvor behovene for pasning, hjemmehjælp, plejehjemspladser osv. melder sig. Udgifterne er allerede i dag enorme, og de bliver ikke mindre. I lørdags opgjorde Jyllands-Posten, at udgifterne i år løber op i ca. 7,4 mia. kr. eller en tredobling siden 1988, og Jyllands-Posten fremhævede, at også udgifterne for kommunerne er inde i en meget stærk stigning – et forhold, der hidtil har været delvis benægtet eller i alt fald fortiet fra regeringens side. Alene udgifterne til at uddanne flygtninge og tilbyde dem beskæftigelse er steget til 1,2 mia. kr. i kommunerne sidste år. Det er vældig mange penge, ikke kun for kommunerne og for staten, men også for de lønmodtagerfamilier, pensionister og andre, som skal betale for det. For den enkelte lønmodtagerfamilie løber det op i ganske mange tusinde kroner på årsbasis som bidrag til disse aktiviteter, som Folketinget – uden om Fremskridtspartiet, skal det retfærdigvis siges – har valgt at vi skal påtage os.

Men udgifterne vil blive endnu større. Det Fri Aktuelt, ministerens partiblade, annoncerede i torsdags – det var i lederartiklen – at nu måtte man forberede sig på endnu flere udgifter. Det Fri Aktuelt skrev, at nu må vi holde op med at behandle de bosniske flygtninge på allerbilligste discountfacon, som vi hidtil har gjort det.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren er enig med sit partiblade i, at Danmark indtil i dag har behandlet de bosniske og måske også andre flygtninge på allerbilligste discountfacon. Og hvis det synspunkt er rigtigt, hvor meget skal man så budgettere med i kommunerne? Hvor meget skal befolkningen budgettere med i udgiftsforøgelse på finansloven og på de kommunale budgetter blot for 1995? Det håber jeg ministeren vil prøve at svare på.

Det, der har været nævnt flere gange, især af Venstres og De Konservatives ordførere, og som jo er helt indlysende rigtigt, er, at assistance i nærområderne er langt, langt det mest økonomiske. Hver eneste krone, der ydes, rækker mange gange længere, når den ydes i nærområderne; det støtter vi fuldt og helt fra Fremskridtspartiets side.

Jeg vil gerne sige, at det, som vi synes der savnes meget i dansk flygtningepolitik, er en overordnet planlægning. Det gjaldt i den tidligere regerings tid, og det gælder i den nuværende regerings tid.

De helt grundlæggende spørgsmål, som man naturligt må stille, hvis man vil tage imod 10.000, 15.000, 20.000 flygtninge om året, er vel: Hvor store midler, hvor store ressourcer er vi i stand til at afsætte? Hvor mange mennesker kan vi hjælpe med disse ressourcer? Hjælper vi bedst i nærområderne eller her i landet? Er familiesammenføringsreglerne rimelige, når de kobles sammen med asylreglerne? Der er en lang række spørgsmål, der ikke er tilstrækkelig belyst.

Jeg vil slutte med at sige, at det, der efter Fremskridtspartiets opfattelse er det værste ved etableringen af de mange flygtningelandsbyer og -centre, er, at det demokratiske, det folkelige grundlag ikke er i orden. Det viser debatten overalt i landet. Fremskridtspartiet er enig i, at en folkelig debat – som flere ordførere har været inde på – er nødvendig. Men vi mener, at den offentlige debat, den folkelige debat, må gå længere end til blot at være en debat. Vi mener, at den bør munde ud i en folkelig stillingtagen, en folkeafstemning.

Jeg har derfor den ære på Fremskridtspartiets vegne at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget udtaler, at der mod befolkningens ønsker ikke må etableres flere flygtningelandsbyer og flygtningecentre i Danmark.

For at sikre, at regeringen, amter og kommuner kan danne sig et korrekt indtryk af befolkningens synspunkter, opfordrer Folketinget regeringen til at foranstalte en folkeafstemning om relevante temaer i Danmarks flygtningepolitik senest i forbindelse med folketingsvalget i 1994.

Herefter går Folketinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 56).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Også dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne starte med at takke ministeren for det svar, som ministeren har givet her i dag. Jeg siger det med lidt beundring i stemmen, for jeg synes, at det måtte være vanskeligt at give et svar på så tynd en forespørgsel, som denne jo i virkeligheden er.

[Peter Duetoft]

Det har også vist sig i debatten, at man strengt taget har talt om alt muligt andet end det, forespørgerne havde ønsket, og det skal jeg da ikke anfægte, bl.a. fordi det er godt at få diskuteret flygtningepolitik. Men det har ikke lige været forespørgslens ordlyd, der har præget debatten.

Jeg synes, udgangspunktet bør være det stik modsatte af det, Fremskridtspartiets ordfører gav udtryk for. Jeg synes egentlig, det er utroligt, at nogen kan forestille sig, at man på en finanslov kan afgøre, hvor meget godt man skal gøre i verden. Vi skulle altså sidde hvert år i december og stemme om, hvorvidt det nu er for 500 mio., 1 mia. eller 5 mia. kroner godhed, vi vil udbrede til verden. Når vi har gjort det, kan vi se, hvem der allernådigst kan få lov til at få andel i dansk asylpolitik og dansk flygtningepolitik.

Jeg vil gerne sige, at jeg meget gerne vil gøre mig til talsmand for det modsatte synspunkt, nemlig at man foretager en vurdering af de problemer, der er i verden, hvilke mennesker der er i nød, og at vi så påtager os vor andel, vores rimelige andel af den støtte og den hjælp, der skal til. Se, det ville være et udgangspunkt, der var helt i overensstemmelse med det kulturgrundlag, vi normalt priser så meget her i Danmark. Det andet synes jeg virker lidt for kræmmeragtigt.

Jeg vil med det samme sige, at jeg synes, det ville være flot, hvis vi kunne få en international flygtningepolitik. Jeg er varm tilhænger af, at man i Den Europæiske Union får skabt en flygtningepolitik.

Jeg synes faktisk, det er for utroligt, at Danmark med sine forbehold i mine øjne har gjort det vanskeligt – og det er så mit politiske synspunkt – at få sådan en fælleseuropæisk flygtningepolitik. Dermed være ikke anfægtet, at jeg mener, det er rigtigt at få den. Men som sagt må vi tage udgangspunkt i de problemer, der er, og ikke kun i nogle budgetmæssige tal.

Vi ved, at det har været vanskeligt at få placeret flygtninge, bl.a. fordi der har manglet faciliteter. Derfor har CD da også bakket op om flygtningelandsbyerne som en mulighed og også om det udspil, der kom fra den tidligere regering.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi havde nogle bekymringer, bl.a. den bekymring, om det ville føre til isolation af flygtningene, hvilket

ville medføre en manglende forståelse i lokalsamfundet for de problemer, der måtte være. Ministeren har i dag givet udtryk for – og det synes jeg bestemt også at den offentlige debat har vist – at det er endt i en åbenhed og en forståelse. Jeg møder ganske mange mennesker, der taler om »deres« flygtninge, nemlig flygtningene i deres egen kommune, som ingen i hvert fald skal komme og sige noget ondt om. Jeg synes, det er et godt tegn, at man ude i danske lokalsamfund rent faktisk påtager sig den opgave og er stolte over den opgave, som man har kunnet løse.

Det er vigtigt, at der er samarbejde, helt enig, det er vigtigt, at man informerer, helt enig, og jeg mener også, at vi skal kritisere, hvis myndigheder eller organisationer placerer flygtninge ude omkring uden at informere om det og uden at forberede det, der skal ske. Man må vel nok give det en lille snor, for en gang imellem kommer der vel så meget pres på, at man er nødt til at træffe meget hurtige beslutninger, men grundlæggende er vi enige i, at det skaber et dårligt klima, hvis man placerer centre eller landsbyer uden at have den fornødne debat i lokalsamfundet på forhånd.

Nu er der flere, der i dag har talt så meget om, at man skulle hjælpe i nærområdet. Det sagde ministeren også, og vi er ikke uenige i, at det er godt, at man kan hjælpe i nærområdet. Derfor er vi også enige om, at vi skal have kontoret i Zagreb, men vi siger igen: Kræmmer. Kan man også her tage udgangspunkt i et økonomisk aspekt? Er det et rigtigt argument at sige, at nu kan vi få seks gange så mange flygtninge hjulpet her, hvis vi gør det på denne måde i stedet for at yde hjælpen i Danmark? Det mener jeg faktisk ikke at man kan.

Jeg mener, at man skal passe meget på, at man ikke romantiserer nærområdet, f.eks. når det drejer sig om Bosnien. Vi ved, at der er voldsomme økonomiske problemer, vi ved, at der er frygt for, at krigen kan brede sig, vi ved også, at der er følelsesmæssige problemer. Jeg spørger bare: Hvor er logikken i, at flygtende serbere med vores hjælp skal anbringes i det Serbien, som vi i øvrigt via sanktioner har bragt i en tilstand af økonomisk armod, hvad der måske er rigtigt set ud fra et politisk synspunkt, men som bestemt ikke vil øge muligheden for at optage flygtninge i samfundet? Eller Kroatien? Eller Makedonien, et land, der er

[Peter Duetoft]

ved at bryde sammen på grund af Grækenlands blokade mod det? Jamen det er den nærhed, vi taler om. Det er ikke fredselkende små danske stater, der ligger dernede; det er en nærhed, der risikerer at blive nøjagtig lige så blodig som det Bosnien, folk flygter fra.

Jeg er enig i, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at få placeret mennesker så tæt på deres eget område som muligt, men man skal ikke tro, at der ikke er behov for også at have mennesker placeret i Danmark, og det er den opgave, vi har påtaget os.

Hr. Helge Adam Møller gjorde meget ud af det med grundløst asyl. Jeg er nu tilfreds med, at regeringen har lavet nogle stramminger i loven, og at vi vedtager dem senere på måneden. Jeg vil bare anfægte, at man sådan bare lige kan tale om grundløse ansøgninger. Det er rigtigt, som hr. Helge Adam Møller siger, at der er kriminalitet osv., og at vi har oplevet, at det drejede sig om mennesker fra de baltiske lande og Rusland. Men jeg vil ikke stå her og love, at alle russere skal sendes tilbage til Rusland, for man har faktisk minoriteter i Rusland, der i dag bliver forfulgt. Man har eksempelvis jøderne, som jeg har nævnt flere gange, der er udsat for antisemitisme fra højrekræfterne i Rusland, og jeg vil altså ikke afskære mig fra muligheden for også at sige, at disse mennesker har vi en forpligtelse til at hjælpe og give et ophold, mens hr. Zjirinovskij eller andre raser ud i Rusland. Jeg synes, det er for let at stille sig op og sige: Sådan er det, og disse mennesker kan vi så bare lynhurtigt sende hjem. Hvordan var det nu? Jeg tror nok, det var to timer, man brugte på at behandle sagerne, dengang man sendte tyske jøder hjem fra Gedser med samme fæрге, de kom med. Det var omkring to timer, det tog, fra de ankom, og til færgen gik tilbage til Nazityskland, og vi ved alle sammen, hvad resultatet blev. Vi tog nemlig ikke antisemitisme som et seriøst argument for asyl dengang. Jeg ønsker ikke den samme fejltagelse gentaget.

Jeg skal ikke gøre meget ud af de 17.000 mennesker, der har midlertidig opholdstilladelse her i landet. Jeg har sagt, at for os er UNHCR's anbefalinger afgørende. Bosniens situation er blevet voldsomt forværret i de seneste måneder, og det er ikke et spørgsmål om, som fru Pia Kjærsgaard siger, at regeringen spekulerer groft i Gorazde, og hvad der skete

dér. Jeg synes, at det er en kedelig udtalelse i en debat som denne. Det er min opfattelse, at en asylbehandling også kan få udskilt de mennesker, der måtte være her som midlertidige flygtninge på et forkert grundlag, og at disse mennesker ønsker at blive i Danmark, forstår jeg ikke. Det er min opfattelse, at i al fald dem, jeg møder, alle drømmer om at komme tilbage til et fredeligt Bosnien, hvor de kan få lov til at leve i den kultur og med de mennesker, de nu kender, og i de områder, de kommer fra.

Jeg skal så bare slutte mit indlæg med at sige, at netop den diskussion om de 17.000 synes jeg ikke er Danmark værdig, og jeg tror, de fleste danskere egentlig har samme opfattelse. Det er jo ikke en legetøjskrig, vi har i Bosnien, det er en af de grusomste krige, der har været i Europa. Den er, hvad grusomhed angår, næsten på højde med det værste under Anden Verdenskrig. Danskerne kan aften efter aften se lemlæstede lig af mennesker i en benhård borgerkrig, hvor verdenssamfundet ikke engang har kunnet få taget sig sammen til at sikre de mennesker, som man lovede at sikre. Og mens krigen raser nogle få tusinde kilometer fra os på vores eget kontinent, står vi i det danske Folketing, og der lyder røster om: Er det nu en opgave, vi skal påtage os, eller er det nu nogle mennesker, vi skal have smidt ud så hurtigt som muligt, eller er de her måske i virkeligheden, fordi de vil nyde godt af den danske velfærdsstat; vil de måske i virkeligheden snyde sig lidt til at bo hos os i stedet for at bo nede hos sig selv?

Jeg synes ikke, det er en rar diskussion. Ikke fordi jeg har noget imod at tale om flygtningepolitik, og for min skyld kan det godt blive et emne i en valgkamp – ikke det eneste, men lad os komme til de vælgermøder og diskutere det med folk på et rimeligt grundlag. Det er simpelt hen ud fra et menneskeligt synspunkt, at jeg ikke helt synes, vi kan være bekendt på et tidspunkt, hvor et land i den grad er i flammer, så at koncentrere os om, hvorvidt vi nu også har råd til at beholde 17.000 mennesker, der er flygtet fra noget voldsomt og grusomt. Men sådan er det jo så forskelligt, sådan kan man have forskelligt temperament, sådan kan man også have et forskelligt menneskesyn, og det har vi så kunnet konstatere i denne debat.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Hr. Peter Duetoft sagde her fra talerstolen, at han var imod at afgøre på en finanslov, hvor mange milliarders godhed Danmark skulle yde til flygtninge og andre.

Jeg vil sige til hr. Peter Duetoft, at Danmark er nødt til at gøre sit bo op og sørge for sine egne forpligtelser, bl.a. over for vores egne gamle og syge, i stedet for uhæmmet at udskrive regninger i stil med det bundløse kar, daniderne øste deres rigdom i, hvorefter den forsvandt ud i den blå luft. Danskerne har krav på, at finansloven kan holde, og at der ikke skabes yderligere gæld og tunge skattebyrder for det danske folk og det danske folks efterkommere.

Det er så let at være gavmild på andres vegne, men tag og betal noget af det selv, hr. Peter Duetoft, så kan vi tale sammen!

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Hr. Peter Duetoft havde nogle bemærkninger til sidst om, at han fandt det mærkeligt og vel også lidt urimeligt at stå her i Folketinget og diskutere situationen for flygtninge fra Bosnien netop midt i den tragiske situation, hvor krigen hersker, og hvor mange dør og omkommer hver eneste dag enten på grund af granater eller på grund af sult eller andet, og hr. Peter Duetoft rejste spørgsmålet ligesom en bebrejdelse.

Nu ved jeg ikke nøjagtig hvem, hvilket parti eller hvilke personer det drejede sig om – men jeg vil da gerne slå fast en gang til, som både den konservative ordfører, hr. Jens Jørgensen, og jeg gjorde, at vi har jo ikke nogen som helst tanker, ideer eller ønsker om, at de jugoslaviske flygtninge skal vende tilbage hverken i dag eller i morgen eller om tre måneder, medmindre situationen i Jugoslavien er blevet således, at der er blevet fred. Jeg vil gerne understrege én gang til, at det, der for os har været det helt afgørende, er, at vi skal hjælpe mennesker i nød, vi skal give dem et helle, give dem et ophold.

Vi kan så diskutere, hvor vi bedst giver dem det ophold. Er det bedst i lande tæt ved, eller skal det være længere væk? For os er der ingen tvivl om, at selvfølgelig skal de, der er forfulgt,

de, der risikerer at blive dræbt, hjælpes, i det øjeblik de slipper ud af Bosnien; ingen tvivl om det. Vi vil heller ikke anvende færre penge, end vi gør i dag; det er også sagt tidligere. Men det, der for os er det fundamentale, er, at den dag krigen er slut, må det være rigtigt, at disse mennesker vender tilbage til det land, de kom fra, og at de er med til at genopbygge det. Vi vil gerne være med til, at vi også på det tidspunkt søger at hjælpe dem økonomisk, og at vi hjælper de lande, hvor genopbygningen kræver noget.

Jeg vil gerne sige helt klart og tydeligt til hr. Peter Duetoft: Der er ingen tanker fra vores side om at sende dem hjem før det øjeblik, situationen tilsiger det. Og vi håber jo begge to, at det kommer så hurtigt som muligt.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil gerne understrege over for hr. Helge Adam Møller, at det også er CD's opfattelse, at flygtninge skal hjem, når der er fred i deres land, og vi ønsker naturligvis, at vi med alle de midler, vi har, får opfordret folk til at gøre det.

Vi har set det med de flygtningegrupper, vi har kendt hidtil, at de faktisk vender hjem, dels fordi de har lyst til at komme hjem til deres eget land, dels fordi vi jo – må jeg bruge udtrykket – lokker med en mulighed for at hjælpe dem i gang i det land, de er kommet fra; de midler mener jeg bestemt også vi skal benytte os af. Det, der er vores begrundelse for, at den midlertidige ordning ikke bør løbe i én uendelighed, som hr. Helge Adam Møller nærmest siger at den skal, er den usikkerhed, der ligger i, at nogle mennesker hvert halve år skal stå i en meget ubehagelig situation, og derfor er der ikke nogen grundlæggende uenighed om, at flygtninge naturligvis ikke har til hensigt at blive her i al evighed.

Så vil jeg godt sige til fru Kirsten Madsen, at jeg ikke er nulskatteyder. Det er bare til oplysning.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg hørte hr. Peter Duetoft sige, at det er hans opfattelse, at flygtninge skal vende hjem, når der bliver fred. Idet jeg går ud fra, at hr. Peter Duetoft er klar over, at udlændingelo-

[Birthe Rønn Hornbech]

vens bestemmelser siger, at man kan give opholdstilladelse tidsbegrænset med henblik på midlertidigt ophold, vil jeg gerne spørge: Er hr. Peter Duetoft så indforstået med, at det er sådan, udlændingeloven bliver brugt, når det drejer sig om dem, der får asyl fra Eksjugoslavien?

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Det er til hr. Peter Duetofts bemærkning om, at de stakkels flygtninge skulle stå i en forfærdelig situation hvert halve år, når de skal have forlænget deres opholdstilladelse: Jeg har en anden opfattelse af det. Jeg mener, at de flygtninge, der kommer hertil, får en sikkerhed ved at få forlænget deres opholdstilladelse for et halvt år ad gangen, i hvilket de ved, at de ikke bliver udsat for krigshandlinger, og ved, at de kan få forlænget den et halvt år mere, hvis der stadig er krigshandlinger.

Jeg synes, at det er uheldigt, at man stopper ved et bestemt antal år og siger, at nu skal de, der fik midlertidige tilladelser, pludselig have status som regulære flygtninge. Jeg mener, at det er en sikkerhed for dem, at de hvert halve år kan få forlænget opholdstilladelsen. Det synes jeg er en bedre løsning.

Bjarne Ørum (RV):

Jeg vil opdele mit indlæg i to områder, dels for at tage stilling til det fremsatte dagsordensforslag, dels for at komme med nogle bemærkninger til den skjulte dagsorden, som ikke var skjult ret længe.

Som kommunalpolitiker glædede jeg mig fantastisk til, at vi ved hjælp af forespørgslen fra hr. Helge Adam Møller og andre kunne få en redegørelse for, hvad henvendelsen af 14. december til 84 af landets kommuner har resulteret i. Det glædede jeg mig meget til.

Nu ved jeg, fordi jeg i anden forbindelse har noget med det at gøre, at vi i 1993 hver tredje dag har oprettet et asylcenter et eller andet sted i Danmark. En fantastisk indsats! Jeg har stor respekt for de folk, der har ydet det stykke arbejde, og jeg har stor respekt for, at de har gjort det på en måde, så vi stort set ikke har mærket det.

Med dette vil jeg også sige, at jeg glæder mig over at se, at 71 af kommunerne har svaret positivt tilbage. Jeg synes, at det er en fornuftig

måde, Indenrigsministeriet har grebet sagen an på ved også at tage hensyn til de storkommuner, der i forvejen har kæmpeproblemer med, jeg havde nær sagt fremmedsprogede – for det er jo det, vi kalder dem til daglig – og ved at se på en form for planlægning.

Jeg synes med andre ord, at en kæmpeopgave er løst ret så smertefrit, og det var vel den diskussion, vi skulle have haft om forespørgslen fra hr. Helge Adam Møller; men jeg skal love for, at den skjulte dagsorden ret hurtigt kom på tapetet. Det bliver jo gjort klart, når man siger, at når 71 kommuner har svaret positivt, er det, fordi de er blevet truet af en enevældig solkonge i skikkelse af en indenrigsminister. Det siger man uden at have kendskab til hverken Ludvig XIV eller til kommunernes hverdag.

Jeg synes, det er en horribel påstand; men jeg kan forstå på hr. Helge Adam Møller, at når nu tesen om kærlighedens stærke arm skal udmøntes i praksis, har politisk bodybuilding de mærkeligste former. Her skulle det bruges til at sætte kniven på struben, hvis man ikke ville makke ret; og det gør man i samme åndedrag, som man siger, at solkongen har været ude og true. Jeg ved snart ikke, hvad der er værst, men jeg kan da i hvert fald forstå det med kniven på struben.

Jeg lyttede meget til, hvad den konservative ordfører, hr. Jens Jørgensen, sagde om det fælles ansvar, om grundlæggende humanistiske opfattelser. De steder, hvor jeg arbejder med sådan noget, har jeg lært, at er man humanistisk i sin grundholdning, så hjælper man folk i nød. Man spørger ikke, hvorfor de er kommet i nød, og det er jo, som hr. Gert Petersen var inde på, det, der er rigtig menneskeligt set. Det troede jeg at ethvert folketingsmedlem skulle gøre op med sig selv, men det var jo tydeligt, at her var der tale om noget andet.

Der var faktisk tale om en holdningsændring, sagde hr. Jens Jørgensen, og jeg må indrømme, at det fik vi ganske klart at se: holdningsændringen er tydelig – i hvert fald hos De Konservative. Vi kan jo godt se, hvad der er besluttet tidligere, og vi kan vist også se, hvad der er på vej.

I stedet for at diskutere det seriøse spørgsmål, som hr. Helge Adam Møller og andre har stillet, ja, så vil man hellere føre en debat, der skal finde sted den 10. maj. Så har man jo for-

[Bjarne Ørum]

uddiskonteret lidt af hvert, så brænder man ikke inde med læserbrevsytringer. Til gengæld – når vi så får debatten den 10. maj – kan man diskutere, hvad vi har sagt her i dag, og sådan kan man blive ved. Jeg synes egentlig, at det er ret jammerligt. Jeg synes, at de politikere, der siger, at befolkningen bliver forvirret, skulle tænke på, hvor meget de selv bidrager til den form for forvirring.

Jeg lagde mærke til, at hr. Jens Jørgensen var meget inde på nærområdeproblematikken. Jeg synes, at andre ganske godt har forklaret, hvorfor nærområderne ikke kan løse de problemer. Men jeg må indrømme, at der for mig står et spørgsmål tilbage: Er vi ikke i gang med at kvotere andres nød? Jeg kan ikke forstå, at på trods af at man taler så meget imod indenrigsministerens tvang over for kommunerne, har man intet imod at bruge tvang over for andre. Man har altså ikke noget imod at løse problemerne, det skal bare ikke være hos én selv, men i nærområderne, selv om man godt ved, at det fysiske, politiske og sociale system dér slet ikke kan løse de problemer.

Jeg lytter selvfølgelig altid meget til, hvad fru Birthe Rønn Hornbech siger, for jeg har stor respekt for det arbejde, der fra Venstres side bliver gjort ude i kommunerne for at løse problemerne. Men jeg tror ikke, at nogen bliver flygtning, bliver indvandrer, fordi det er bekvemt. Jeg tror, at de ville vende tilbage den dag i morgen, hvis de ellers var sikre på, at de dér kunne fortsætte den tilværelse, som de egentlig ønsker.

Hr. Steffen Kjærulff-Schmidt var inde på, jeg havde nær sagt, det sædvanlige: Lad os få en folkeafstemning om det! Jeg kan bare sige, at i november måned 1993 havde vi en folkeafstemning, dér kom folkeviljen til udtryk, dér kunne man stemme på de politikere, som man syntes havde den rigtige politik, eller man kunne lade være med at stemme på dem. Vi havde et kommunevalg, hvor jeg synes, at der blev svaret ganske tydeligt på, hvad man ønsker.

Jeg havde håbet, at vi sammen med befolkningen havde fået en seriøs debat om kommunernes inddragelse i den kommende planlægning, så vi kunne have talt om indholdet af disse rammer, om, hvordan vi som en kulturnation kunne have været med til at mildne den fuldkommen fantastiske menneskelige rædsel og nød, som vi bliver præsenteret for hver ene-

ste dag; men det gjorde vi ikke. Nej, vi fik den skjulte dagsorden. Det gælder helt andre kampe, det gælder de partipolitiske kampe, og de får jo ingen ende.

(Kort bemærkning).

Jens Jørgensen (KF):

Jeg skal til hr. Bjarne Ørum kort sige, at når Det Konservative Folkeparti så kraftigt understreger det humanistiske synspunkt, så gør vi det i sammenhæng med, at vi jo ikke har ubegrænsede midler her i landet at bruge på dette område, og vi knytter derfor en humanistisk forpligtelse til at udnytte de muligheder, vi har, optimalt.

Derfor har vi peget på, at man bør forhandle, forhandle, forhandle, ikke tvinge, men forhandle i nærområderne med henblik på, at man kan hjælpe mindst seks gange så mange mennesker for de samme penge. Vi tror på, at det, der bør ske, er en tilbagevenden til de pågældende områder, og vi tror også, det er det sundeste, hvis vi gør det på den måde. Det er der god humanistisk baggrund for at sige.

(Kort bemærkning).

Bjarne Ørum (RV):

Jeg tror, det er ganske nytteløst, at nogle her prøver at overbevise andre om, hvad der er humanisme, for det ved vi alle sammen ganske godt, og vi lader os ikke overbevise.

Men jeg vil spørge den konservative ordfører: Mener man, at det er en humanistisk tankegang, at folk i nød bliver kvoteret og står på venteliste, mens vi andre prøver at forhandle os frem til en situation, så vi kan løse deres problemer?

Jeg indrømmer, det ville være lykkeligt, hvis vi kunne løse problemet i nærområderne, ingen tvivl om det, men spørgsmålet er: Når vi nu ikke kan det, skal de så stå og vente på en humanistisk tilkendegivelse de steder, hvor vi ved, at humanismen ikke har noget råderum? Det er dér, jeg synes at vandene skilles i Folketinget i dag.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Så tager vi den en gang til for kong Hans eller til ære for hr. Jens Jørgensen. Vi er enige om, at det bedste er, hvis vi kan hjælpe flygt-

[Dorte Bennedsen]

ninge i nærområder, uanset hvor de så kommer fra, og det kan være europæiske, asiatiske, afrikanske eller andre flygtninge. Men det er ikke rigtig til at bære at høre hr. Jens Jørgensens store, fine, flotte ord om humanisme, og hvad ved jeg, når hr. Jens Jørgensen ikke også vil svare på, hvad vi skal gøre, når nærområderne nu siger, at de ikke kan og heller ikke vil have, at vi bygger flygtningelejre, selv om vi finansierer dem.

Hvad er så det konservative svar? Skal vi så sige, at vi altså ikke vil tage flere, eller hvad? Jeg ved ikke, hvad hr. Helge Adam Møller tænkte, da han sagde kniven på struben. Er det økonomisk boykot af dem, eller hvad er det for midler?

Det drejer sig ikke bare om pæne ord fra Folketingets talerstol; det drejer sig faktisk om konkret handling, og hvad vil Det Konservative Folkeparti, når Kroatien, Ungarn og Slovenien har sagt, at de ikke vil have flere ind og heller ikke vil have, at vi bygger flygtningelejre?

Hvad er det konservative svar på det?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det bliver så ikke for kong Hans, men for fru Dorte Bennedsen, for det har jeg svaret på to gange i dag og også ved tidligere debatter.

Lad os tage Kroatien, Ungarn eller bare nogle af de lande, der ligger dernede, og som har mange og langt flere flygtninge, end Danmark har i øjeblikket, hvilket er naturligt, for de ligger tæt på.

Det, jeg mener man skal gøre, er eksempelvis at registrere dem, der det sidste halve eller hele år er kommet til vores kontorer i Zagreb efter at have opholdt sig et eller andet antal måneder i Kroatien, siden de forlod Bosnien, og efter 2, 3, 4 eller 5 måneders sagsbehandlingstid får de enten visum eller ikke visum. De har altså været ude af Bosnien i et tidsrum af 5 til 8 måneder, før de endelig får en afgørelse af, om de kan komme til Danmark eller ej.

Dér skal vi sige til Kroatien, at i stedet for at tage eksempelvis 10.000, som vi har gjort inden for det sidste lille års tid, tager vi kun dem, der ikke kan hjælpes i nærområdet; til gengæld er vi villige til at give 1 mia. kr. til at hjælpe dem i Kroatien, hvilket er nogenlunde det samme, som det koster at hjælpe dem her, og vi ved

altså, at det kan lade sig gøre til en noget billigere penge. Hvis Kroatien vælger at sige nej til milliarder, har de stadig væk de mennesker, der har ventet 8 måneder.

Jeg er ret sikker på, hvad Kroatiens svar vil være. Det vil selvfølgelig være, at de godt vil have den økonomiske støtte til at hjælpe med de problemer, de har i øjeblikket.

Lysholm Christensen (KRF):

Debatten i dag har næsten udviklet sig til at blive en generel flygtningedebat mere end en debat om det tema, der egentlig var sat på dagsordenen.

Det er vigtigt for mig til at begynde med at få understreget, at Kristeligt Folkeparti vedkender sig et medansvar for de flygtningeproblemer, vi har i vores del af verden. Det er også vigtigt for mig at understrege, at vi fuldt ud står på flygtningekonventionens grund, og at vi er med på at hjælpe de mennesker, der er i nød, og som kommer til vores grænser og beder om hjælp og beskyttelse.

Derfor har vi også fuldt ud støttet den indsats, der igennem de seneste år er blevet gjort over for flygtninge fra det tidligere Jugoslavien. De ulykkelige hændelser på Balkan har jo udløst nogle af de største flygtningestrømme i nyere tid og har udfordret os til hjælp og humanitær bistand, og der skal ikke være nogen tvivl om, at vi helhjertet har stået bag den indsats, vi har gjort indtil nu.

Det har været helt naturligt at etablere midlertidige flygtningelandsbyer for at løse problemet, ikke fordi vi troede, det kunne gøres uden problemer, det vil det aldrig kunne, når så mange mennesker stoves sammen på så lille et område, men det var nødvendigt for at huse de mange mennesker, som virkelig trængte til hjælp.

Presset på vores grænser var for snart 2 år siden så stort, at der i Folketinget var udsigt til et flertal, som ville lukke vore grænser totalt, for der kom så mange hertil hver dag, hver uge, at vi ikke rigtig kunne overskue det. Det fandt vi ikke rimeligt og rigtigt, og derfor blev løsningen den, at vi indførte den midlertidige opholdstilladelse efter anbefaling fra UNHCR. Det var en rigtig løsning på det tidspunkt og en løsning, som var nødvendig for ikke at lukke flygtninge ude.

[Lysholm Christensen]

Vi var ellers godt klar over, at det var lidt på kanten af flygtningekonventionen at lave denne midlertidige opholdstilladelse, idet flygtningene ikke havde nogen ret til at søge asyl, således som de ellers har det efter konventionen; men beslutningen var rigtig på det tidspunkt.

Hvordan er det så gået?

Jeg vil ikke bagatellisere, at der har været problemer rundt omkring, for det vil der naturligvis være, men ser man overordnet på det, tror jeg alligevel, man må sige, at det faktisk er gået fantastisk godt. Som andre også har nævnt det fra talerstolen i dag, er der jo nogle dejlige historier om, hvordan folk i nærmiljøet har taget meget gæstfrit imod de fremmede og har hjulpet til med at få dagligdagen til at fungere. Der er mange gode eksempler på, at det faktisk er gået helt godt; vi har ikke haft mange store overskrifter i aviserne om ballade og uro, så alt i alt synes jeg, man må sige, at det er gået udmærket.

Placeringen af centrene er i de fleste tilfælde også sket i god forståelse med kommunerne, så også her må man sige, at opgavens størrelse taget i betragtning er det gået rimelig godt.

Det var også et godt initiativ, der blev taget, da vi i sin tid oprettede kontoret i Zagreb. Det kontor har løst en værdifuld opgave ved at udvælge de flygtninge, som var mest truet, og har skaffet dem visum, så de kunne komme her til landet.

I Kristeligt Folkeparti har vi hele tiden håbet og troet på, at der ville blive fred på Balkan inden længe, således at disse flygtninge kunne vende hjem igen. Det har hele tiden været tanken, men da krigen fortsatte og vi for nylig fik en oplussen af krigshandlingerne, var vi nødt til at gå ind i nogle nye overvejelser om, hvad vi så gør.

Vore tidligere tanker om at lave en midlertidig forlængelse af opholdstilladelsen måtte vi lægge til side, for der var ikke udsigt til fred foreløbig, og derfor ville det være urimeligt at begynde at lave en forlængelse, fordi det ikke ville løse flygtningenes usikkerhedsproblem; de ville stadig væk leve i stor usikkerhed om, hvordan deres fremtid ville forme sig.

I den situation har vi så tilsluttet os tanken om at give disse flygtninge mulighed for at søge asyl, efterhånden som deres 2-års-periode her i landet udløber, men det betyder jo ikke,

at de 17.000 skal have asyl fra den ene dag til den anden. Nogle vil ikke være berettiget til det, andre vil måske selv søge eller rejse hjem igen, hvis de kommer fra et område, hvor der er mulighed for at leve i rimelig sikkerhed.

Endelig er der da stadig væk håb om, at der bliver fred på Balkan, inden vi kommer til det helt store antal flygtninge, som falder for 2-års-grænsen. Vi har naturligvis stadig væk et håb og et ønske om, at så mange som muligt kan flytte hjem igen, når forholdene retter sig. Vi finder altså, at det nu er rigtigt at give dem mulighed for at søge asyl, efterhånden som de falder for 2-års-grænsen.

Det er naturligvis regeringen, der fastlægger flygtningepolitikken her i landet, og det er nødvendigt, når man skal løse en så stor opgave. Derfor kan det også være nødvendigt med lidt tvang over for kommunerne, når der skal placeres flygtningelandsbyer, for ellers kan opgaven ikke løses, og vi synes, at det er sket på en rimelig måde, og har ikke på det punkt nogen kritik af regeringens administration af loven.

Der er nogle, der her i dag har nævnt, at sagen om flygtningene skulle gøres til et tema i valgkampen eller skulle sendes ud til folkeafstemning. Jeg vil tage skarpt afstand fra begge dele. Det ville være meget ulykkeligt, hvis vi til efteråret skulle have en valgkamp forud for folketingsvalget, hvor flygtningeproblemet blev et afgørende tema. Det kan ikke føre noget godt med sig, og jeg er bange for, at det netop vil appellere til negative følelser og holdninger over for de fremmede i vort land.

Det skal heller ikke ud til folkeafstemning, for det egner emnet sig bestemt ikke til.

Vi har i dag fået to dagsordensforslag på bordet. Jeg skal på Kristeligt Folkepartis vegne afvise dem begge. Vi finder ikke, at det er et rimeligt bud på det flygtningeproblem, vi har i øjeblikket, og jeg må sige, at det ikke har været specielt opløftende at lytte til ordførerne for Venstre og De Konservative i denne debat. Der er ingen lette løsninger, og det hjælper ikke at dække sig ind under humanistiske talemåder osv. Her skal gøres en konkret indsats, der koster penge og afsavn, men vi er rige nok til at løse den opgave i Danmark.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Størsteparten af indlæggene har mest hand-

[Indenrigsministeren]

let om noget, der slet ikke er på dagsordenen i dag. Det vender vi tilbage til ved den forespørgselsdebat, der finder sted i midten af maj, så jeg skal indskrænke mig til alene at kommentere de ting, der har en direkte eller i det mindste indirekte forbindelse til flygtningelandsbyerne og indkvarteringsforholdene.

Fru Birthe Rønn Hornbech spurgte, hvad der skal ske med aktiveringen af dem, der i dag bor på asylcentre og i flygtningelandsbyer, og om det, at man giver dem retten til eller ikke giver dem retten til at søge asyl – den har de jo under alle omstændigheder, så lad mig hellere bruge udtrykket effektuerer deres ret til at søge asyl – betød, at al den aktivering, der er i gang, skal sættes i stå. Det gør det selvfølgelig ikke, og den ekstra indsats, der skal gøres for at gøre dagligdagen mere meningsfuld for de bosniske krigsflygtninge, vil jo være en overbygning på det store aktiveringsarbejde, der foregår i forvejen.

Jeg vil også godt benytte lejligheden til at sige, at jeg finder den måde, man i debatten ofte miskrediterer den meget store indsats, som Dansk Flygtningehjælp har gjort med hensyn til aktivering, helt urimelig. Det gælder både undervisningen af børnene og de aktiviteter, der sættes i gang for unge mennesker og voksne. Det er ikke, sådan som det næsten slagordsagtigt er kommet til at fremstå, en tolt passiv tilværelse, men naturligvis er der mange, der på grund af den dybt, dybt belastende situation, de befinder sig i, måske i perioder er mindre motiverede for at deltage, end hvis det drejede sig om folk, der ikke havde været igennem så traumatiske oplevelser.

Men svaret på spørgsmålet er: Nej, naturligvis skal aktiveringen ikke gå i stå; den skal tværtimod videreudvikles, og der skal bygges oven på denne indsats.

Så vil jeg godt takke de ordførere, der har kvitteret for det arbejde, som Direktoratet for Udlændinge, der står for indhusningen, har gennemført under indimellem meget, meget vanskelige vilkår. Der er oprettet mere end 100 nye asylcentre, og det er sket på nogle vilkår, der i meget høj grad har været præget af tidspress, men på trods af det er det stort set lykkedes i god ro og orden og med et flot medspil fra lokalbefolkningen at få denne opgave til at foregå uden den helt store dramatik. Derfor er det også vigtigt, at man forstår, at uden med-

spil fra den danske befolkning kunne Direktoratet for Udlændinge selvfølgelig ikke få en så glidende afvikling af denne kæmpemæssige udfordring.

Det er også vigtigt at forstå, at Dansk Røde Kors har ydet en stor indsats. Det er dem, der kommer ind, når asylcentrene er opbygget, og det er kun muligt at gøre det på denne fornuftige og – synes jeg – meget medspillende måde, hvis tredjeparten, nemlig lokalbefolkningen, også synes, at det er en fornuftig opgave at gå ind i.

Så var der en konstatering, der gik på, at der havde været et enkelt kiks med informationen af befolkningen. Det var i Aabenraa, hvor man på grund af brandsikring af Tønder Seminarium i et par måneder skulle flytte asylansøgere, mens arbejdet stod på, og de skulle så til Aabenraa i stedet for, og fordi der var tale om noget helt midlertidigt, kiksede det, så man ikke i forvejen kontaktede kommunen.

Det, jeg godt vil sige med dette eksempel, der blev nævnt af fru Birthe Rønn Hornbech, er, at i betragtning af, at det er så mange nye centre, der er blevet rejst, og af, hvor mange kiksmuligheder der har været undervejs, er det kun sket i et enkelt tilfælde – som også er blevet beklaget af direktoratet – og jeg synes ikke, der er nogen grund til at forsøge at skildre det, som om tingene ikke fungerer. Det er en meget dygtig indsats, der er gjort, som befolkningen også har kvitteret for ved ikke kun at betragte flygtningene som et fremmedelement i lokal-samfundet, men også forsøge at få skabt nogle af de kontakter, der skal til.

Debatten om en indsats i nærområdet tror jeg vi efterhånden har været inde på så mange gange i tilsvarende debatter, at det vil være næsten unødigt trætte at gå ind i den, så jeg har lyst til i stedet at citere Venstres formand, hr. Ellemann-Jensen. Han har på et tidspunkt, mens forberedelsen af indhusningen i Danmark stod på, konstateret i en kronik i Det Fri Aktuelt, at han var helt enig i, at det først og fremmest er i nærområdet, man skal hjælpe. Men så føjede han til – og det er dér, der er en klar skillelinje imellem Venstre og Det Konservative Folkeparti: ». . . og vi må erkende, at Danmark hører med til Jugoslaviens nærområde.« Altså en helt anderledes måde at tage den opgave på sig end det, der er kommet til udtryk igennem de indlæg, vi i dag har hørt fra Det Konservative Folkeparti.

[Indenrigsministeren]

Så var der et spørgsmål fra hr. Steffen Kjærulff-Schmidt, der gik på, om den indkvartering og de vilkår, vi har budt, er en discountmodel. Den koster 104.000 kr. pr. person, hvilket er mange penge, men det er under ingen omstændigheder nogen luksuriøs tilværelse, idet det er nogle meget begrænsede pladsforhold, der er for den enkelte, men det, vi har foretaget her i Danmark, er, at vi hellere vil hjælpe flere og så måske ikke have helt så gode pladsforhold, som der ellers kunne være tale om, og jeg tror, at historien også vil vise, at det var en rigtig prioritering.

Jeg vil også godt takke hr. Bjarne Ørum for den meget nøgterne konstatering, at der er grund til at vise respekt for alle parter, der overhovedet har deltaget i denne opgave, ikke mindst lokalbefolkningerne, og også konstateringen af, at det tilsyneladende kun er i konservativt ledede kommuner, det har været et uoverstigeligt problem at få taget positiv stilling til en opfordring til også at deltage i løsningen af denne opgave.

Til hr. Jens Jørgensen, som sagde nogle meget rigtige ting om den måde, hvorpå vi alle sammen bliver berørt af den krig, der foregår i det tidligere Jugoslavien, har jeg blot en enkelt kommentar. Jeg tror ikke, at der er nogen, der kan være uenig i hele dette sproglige engagement omkring de bosniske krigsflygtninges situation, men målt på indsatsen i virkeligheden synes jeg måske alligevel, at der er grund til at komme med én bemærkning, og dér vil jeg godt henvise til, at da Beredskabsstyrelsen henvendte sig til alle landets kommuner – det er ikke denne her særlige runde til de 84, men til alle landets kommuner – i et fuldstændig enkelt forsøg på at få kortlagt, hvor i landet der var mulighed for at klare helt særlige krisesituationer, var det såmænd ikke bare i forhold til flygtninge, men hvor i landet der er tilstrækkelig kapacitet, hvis der opstår en eller anden helt uoverstigelig situation, hvor folk skal nødindkvarteres.

Dér henvendte man sig også til Slagelse Kommune, hvor hr. Jens Jørgensen er borgmester. Man henvendte sig for at få at vide, om der i Slagelse Kommune ville være mulighed for at lave blot 3 dages nødindkvartering i gymnastiksale og den slags ting, og det var også med henblik på flygtninge. Hvad var svaret? Det var nej, end ikke 3 dages nødindkvartering

bl.a. til flygtninge var der plads til i Slagelse Kommune. Jeg synes, det sætter nogle af de meget flotte ord, der er sagt om humanisme og åbenhed og beredvillighed til at hjælpe, i et – ja, meget ubehageligt perspektiv, og derfor tror jeg, at det forholder sig sådan med flygtningepolitikken, at det, man skal bedømmes på, det, som kommunerne skal bedømmes på, det, som partierne skal bedømmes på, ikke er alle de rigtige ting, vi går og siger, det er det, vi gør, og det er også derfor, jeg er i stand til at skelne skarpt imellem det, som Det Konservative Folkeparti gør, og Venstre.

Helge Adam Møller (KF):

Det skal kun være et par enkelte forholdsvis korte bemærkninger her i anden omgang. Når ministeren siger, at det stort set udelukkende er konservative borgmestre, som har stået for en negativ holdning til den skrivelse, som ministeren sendte ud her den 14. december, og som forespørgslen er baseret på, så vil jeg godt nævne én gang til, at i min indledende tale citerede jeg jo et antal protester, og jeg nævnte med vilje ikke en eneste konservativ protest. Jeg nævnte Kommunernes Landsforening, som på det tidspunkt havde en socialdemokratisk formand, som klart tog afstand fra skrivelserne. Jeg citerede den daværende socialdemokratiske formand, Hilmar Sølund, borgmester i Herning, for at sige, at den var trusselagtig og urimelig, og at den ikke burde være sendt ud; man tog altså afstand fra den. Jeg citerede formanden for Kommuneforeningen i Storstrøms Amt, som er socialdemokratisk borgmester i Næstved, Henning Jensen, og sagde, hvad han havde sagt til årsmødet 1. marts i Kommuneforeningen, og det var faktisk ord til andet en total afvisning af ministerens skrivelse og de trusler og den måde, man havde sendt den ud på.

Så kan jeg da godt finde et antal borgmestre fra andre partier, der har været enige med disse fremtrædende socialdemokrater, men det, der altså var det afgørende, var jo, at det var Kommunernes Landsforening, som omfatter samtlige kommuner i dette land, der tog afstand fra ministerens holdning. Så den går altså ikke, fru minister, med at sige, at det bare er et enkelt parti med nogle få borgmestre, der har den holdning.

[Helge Adam Møller]

Så til hr. Gert Petersen, der kom med en spændende melding, og den siger jeg da tak for. Det var den fjerde pind i dagsordenen, hvor SF – forstod jeg – var enige med De Konservative og Venstre om, at nu må det være rimeligt og rigtigt, at vi får strammet proceduren vedrørende de åbenlyst grundløse. Jeg har selv utrolig svært ved at forstå, at regeringen og regeringspartierne ikke har samme holdning, når også ganske mange af dem ikke alene første gang, men også anden eller tredje gang, altså efter at de er udvist fra Danmark, ryger ind i en procedure, som på ny tager uger eller måneder. Der må man kunne komme ned på det, jeg kalder timer eller højst to døgn.

Så nævner hr. Peter Duetoft i den anledning også, at man ikke bare kan sige sådan fuldstændig firkantet, at Rusland eller de baltiske lande er sikre lande. Det er jeg da enig i, for der er enkelte grupper, som hr. Peter Duetoft selv nævner – det kan være det jødiske mindretal i Rusland, og der kan være særlige grunde – men allerede af den indledende afhøring vil det jo helt klart fremgå, at vedkommende siger: Selv om jeg er fra Rusland, er grunden til, at jeg søger altså, at jeg er jøde og føler mig forfulgt – og dermed er han eller hun jo automatisk ude af det, man kalder de åbenlyst grundløse. Men jeg har altså lidt svært ved at se, at russeren eller letten eller esteren, som anden gang kommer til Danmark, og som er udvist 4 måneder i forvejen, ikke skulle kunne udvises i løbet af nogle få timer; det er helt ærligt spild af ressourcer.

Så til både hr. Peter Duetoft og hr. Gert Petersen. Hr. Gert Petersen sagde, at han havde den opfattelse, at det var en konservativ holdning, at vi skal hjælpe så få som overhovedet muligt. Og hr. Peter Duetoft havde nogle betragtninger, der gik lidt på det samme, nemlig at det måtte være situationen i verden, der dikterede, med hvor mange penge og hvor mange ressourcer og på hvilken måde vi hjalp mennesker i nød, og at en anden holdning kunne være lidt af en kræmmermentalitet. Der vil jeg da godt sige, at vi må vel erkende, at Danmark som et lille land og med de problemer, der findes i verden – og det er vist omkring 20 millioner flygtninge, der er i alt – stadig væk kun ville kunne hjælpe en meget lille del, selv om vi så anvendte hele det danske bruttonationalprodukt.

Det, der derfor er vores filosofi, er, at man i Folketinget burde sætte sig ned og sige: Nu vil vi hjælpe i finansloven 1994 eller 1995 for 6 mia. kr., 7 mia. kr. eller 8 mia. kr., altså fandt ud af, hvor mange penge vi følte vi havde råd til at hjælpe med, og så sagde som det næste: Derefter skal vi sikre, at det beløb og de ressourcer, vi stiller til rådighed, anvendes, så vi har størst mulig garanti for, at de hjælper flest mulige mennesker; det gør man altså ikke altid ved at tage dem til Danmark, hvad enten det er fra Somalia, Rusland, Jugoslavien eller andre steder. Så vores bud er ikke umiddelbart at skære ned, men at sige, at de ressourcer, der anvendes, skal anvendes således, at vi tilgode-ser flest muligt mennesker.

Til hr. Bjarne Ørum: Det med de 71 kommuner, der har meldt positivt tilbage, må så være på grund af indenrigsministerens trusler; det skulle jeg have sagt. Nej, min pointe var sådan set, at jeg da var glad for, at der var 71 kommuner, der havde meldt tilbage. Men jeg er meget overbevist om, at der havde været lige så mange eller sandsynligvis flere, hvis man havde valgt det, som jeg før kaldte kærlighedens stærke arm, altså det, som Kommunernes Landsforening opfordrede til: at gå ind i et samarbejde, i en dialog, frem for at komme med truslerne; jeg er overbevist om, at så var det altså blevet mindst lige så mange.

Til sidst til hr. Lysholm Christensen, der siger, at flygtningepolitik ikke efter hans og Kristeligt Folkepartis opfattelse må blive tema i en kommende valgkamp: Det har jeg svært ved at forstå hvorfor det ikke skulle være. Jeg ser langt flere fordele ved at have det som et tema i en valgkamp side om side med andre vigtige spørgsmål som arbejdsløshed, uddannelsespolitik, miljøpolitik, forsvarspolitik osv. Jeg tror, at en af de afgørende forudsætninger for, at vi ikke får racisme i Danmark, i hvert fald ikke mere end det, der findes i enkelte kredse, er, at vi som politikere tør lægge vores holdninger på det område klart og tydeligt frem og tør diskutere det med befolkningen. Vi ved jo alle sammen, at flygtningepolitik er noget, man diskuterer i alle grupper i samfundet, og det har man gjort i mange år. Jeg tror, at vi skader sagen og skaber flere myter end det modsatte, hvis det enkelte parti ikke klart fremlægger, hvad det mener, og er der noget bedre eller mere naturligt sted at gøre det end i

[Helge Adam Møller]

en valgkamp? Jeg forestiller mig aldrig nogen sinde, vi får det, folk kalder et flygtningevalg, for det er, som om det eneste, man skulle snakke om i 3 uger, var flygtningepolitik. Selvfølgelig får vi ikke det, men det må da indgå som et vigtigt spørgsmål i valgkampen på linje med alle andre spørgsmål. Det er i hvert fald Det Konservative Folkepartis klare holdning.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg stillede for nogen tid siden hr. Helge Adam Møller og De Konservative et spørgsmål om, hvorledes vi skulle eller skal etablere lejre i nærområderne. Og ret skal være ret, jeg fik et klart svar fra hr. Helge Adam Møller. Men når det er sagt, vil jeg sige, at jeg egentlig er ganske rystet over svarets indhold, for svaret var jo reelt, at Danmark overhovedet ikke skal modtage flere bosniske flygtninge. Det, hr. Helge Adam Møller svarede mig, var, at hvis folk har været uden for Bosnien, i Kroatien eller i de omliggende lande, skal de ikke have tilladelse til at rejse til Danmark. Hvis jeg ikke husker fejl, blev der også sagt noget om, at nogle af dem, vi har, som havde været udenfor, burde sendes tilbage.

Det vil sige, at man ikke skal kunne søge om opholdstilladelse eller visum gennem vores kontor i Zagreb, og da enhver ved, at det er umuligt at have et visumkontor eller nogen anden form for dansk repræsentation inden for Bosniens grænser, så er jo det korte af det lange i hr. Helge Adam Møllers svar til mig, at Det Konservative Folkepartis holdning er, at Danmark ikke skal modtage en eneste bosnisk flygtning mere.

Jeg kan se, at hr. Helge Adam Møller ryster på hovedet, men hvis kriteriet er, at når man har været uden for Bosnien, så skal man blive i det land, som man nu har været i, da man var udenfor, så bliver det konsekvensen.

Og så siger hr. Helge Adam Møller: Jamen så skal vi bruge nogle penge i Kroatien eller Makedonien eller Ungarn, eller hvor det nu er henne, og dem skal vi altså bruge på trods af, at de pågældende lande ikke ønsker at få den form for bistand, men ønsker, at vi tager vores del af flygtningene. Jeg giver ikke meget for den holdning.

Endelig skal jeg for god ordens skyld sige, at Socialdemokratiet heller ikke kan stemme for det dagsordensforslag, der er fremsat af hr. Steffen Kjærulff-Schmidt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nej, fru Dorte Bennedsen, jeg har ikke sagt, at vi ikke skal hjælpe én eneste fra Bosnien. Tværtimod har jeg for det første sagt, at vi skal fortsætte med at hjælpe alle dem, der er kommet til Danmark, indtil det øjeblik, hvor der er fred i området.

Men vi skal ikke spille i hundredvis af millioner på at give dem en asylsagsbehandling nu, som ministeren lægger op til, når de alle sammen – som jeg har forstået på hr. Peter Duetoft og alle andre – vil vende hjem, og når der ikke er nogen tvivl om, at de på et eller andet tidspunkt kan vende hjem. Det er jo også den holdning, man har, at når der er fred, skal de vende hjem. Hvorfor skal vi begynde at ofre hundredvis af millioner på en asylsagsbehandling, som er inderlig overflødig, når de alligevel skal tilbage?

Og så har vi klart og tydeligt sagt både i dag og tidligere, at dem, vi først og fremmest skal hjælpe fra Bosnien, er dem, der ikke kan hjælpes i nærområdet. Det er sårede, som kræver en hospitalsbehandling, det er folk, der kommer fra krigsfangelejre, og det er andre, som har nogle psykiske skader, som man simpelt hen ikke har kapacitet til at hjælpe, vi skal koncentrere os om. Og det, man så kan kalde de almindelige flygtninge – hvis man kan bruge det udtryk – dem, der altså ikke direkte har granatsplinter eller andet, som er kommet ud af Bosnien, som er kommet ud til et andet land, skal vi først og fremmest hjælpe ved, at vi yder økonomisk støtte til det land, de er i, således at vi kan hjælpe seks gange så mange.

Det er noget ganske andet end det, fru Dorte Bennedsen postulerer at vi har sagt.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jamen det bekræfter jo det udsagn, jeg kom med før, for det ligger jo også helt tilbage til de allerførste udspil omkring loven om midlertidigt ophold, at krigsfanger skulle herop, og at sårede skulle herop, fordi de havde behov for hospitals- eller anden form for behandling, og det var med henblik på, at de senere skulle hjem igen.

Og det, som hr. Helge Adam Møller her siger, er: Vi vil ikke have flere herop. Vi vil hjæl-

[Dorte Bennedsen]

pe ude. Vi vil sende pengene ud til Kroatien, som har sagt nej, vi vil sende pengene ud til Slovenien, til Ungarn osv., som ikke har villet acceptere den form for støtte; men vi vil ikke have flere fra Bosnien til Danmark. Vi har nogle, men man skal ikke have flere hertil. Det er stort set det, Det Konservative Folkeparti har sagt i dag.

Gert Petersen (SF):

Ja, det er noget af det samme, jeg sad og tænkte over, for jeg forstod – men det er da muligt, at jeg har misforstået det – hr. Helge Adam Møllers svar på spørgsmålet, om man på en eller anden måde kunne presse de modvillige kroater til at tage imod disse dansk finansierede flygtningelejre, sådan, at det mente han at man kunne, og det havde man hidtil forsmødt.

Jeg forstod det sådan, at når de bosniske flygtninge havde søgt om visum i Zagreb, skulle den danske regering tilbyde Kroatien – jeg tror, ordene en milliard kroner blev nævnt, men det kunne selvfølgelig også være et andet beløb. Og hvis kroaterne var så frække, at de sagde nej til at indrette flygtningelejre for disse mange penge, ja, så måtte de pågældende flygtninge blive i Kroatien; vi kunne ikke tage dem. Jeg ved ikke, om det er en misforståelse, men sådan måtte jeg forstå det.

Dertil vil jeg sige, at hvis man søgte at gennemføre det, så ved jeg da godt, hvordan Kroatien ville reagere: De ville gøre deres yderste for at hindre flygtninge i at komme ind i Kroatien, for så kom de jo til at hænge på dem, og det har de ikke råd til, det kan de ikke længere klare. Derfor vil de gøre deres yderste for at hindre flygtningene i at komme ind. Det er, hvad der vil komme ud af det.

I går havde nogle medlemmer af Det Udenrigspolitiske Nævn lejlighed til at være sammen med den polske udenrigsminister, og han sagde sådan – enten det nu var med undren eller med beundring, det ved jeg ikke rigtig – lidt om, at det var forbløffende, så stærkt Folketinget, parlamentet i Danmark, var inddraget i udenrigspolitik – det var han åbenbart ikke rigtig vant til hjemme fra det polske – og det er der også noget om. Det er endda gået så vidt, at Folketingets Retsudvalg har været på besøg i Kroatien og jo altså på det nærmeste

har ført forhandlinger, som en regering ellers fører. Jeg har fået det indtryk – jeg har ikke selv været med – at Retsudvalget har fulgt op på regeringens ønsker over for den kroatiske regering og har spurgt, om de ikke nok vil oprette dansk finansierede flygtningelejre derude. Og Retsudvalget – Folketinget selv – har fået det svar, at det vil og kan de ikke.

Derfor synes jeg, som jeg sagde tidligere, at punkt 3 i De Konservatives og Venstres forslag om motiveret dagsorden er et forslag om at gå på vandet. Det er et forslag uden bund i virkeligheden, og det ved Folketinget – det er ikke bare regeringen, der ved det, men Folketingets medlemmer ved det også – og derfor må punkt 3, hvis det skal tages alvorligt, tolkes, som fru Dorte Bennedsen har gjort. Jeg tror nu nok så meget, at der er tale om partipolitik og udnyttelse af situationen og den slags ting. Jeg nægter at tage det helt alvorligt; så godt tror jeg alligevel om De Konservative – men det er måske naivt af mig.

Jeg må sige, at vi heller ikke kan stemme for Fremskridtspartiets dagsordensforslag og vil stemme imod det. Jeg er faktisk enig med den konservative ordfører på det punkt, at selvfølgelig må flygtninge- og indvandrerpolitik indgå i en valgkamp sammen med alle mulige andre spørgsmål, og det er dér, emnet hører hjemme, så det diskuteres i en helhed; men at tage det ud og isolere det og gøre det til tema for en folkeafstemning, det mener jeg virkelig ville være at indbyde til den store racistiske offensiv herhjemme, ikke nødvendigvis fra noget parti her – men måske også – men i hvert fald fra visse kredse i befolkningen, som heldigvis led stort nederlag ved kommunevalget, men som ville få en chance af helt anderledes dimensioner i tilfælde af en folkeafstemning. Derfor hører det hjemme i den almindelige, normale valgkamp og ikke andre steder.

Steffen Kjærulff-Schmidt (FP):

Fremskridtspartiet mener i modsætning til nogle af de tidligere ordførere – jeg tænker på hr. Peter Duetoft og hr. Bjarne Ørum – at det naturligvis bør indgå i finanslove, planlægning og budgettering, hvilke ressourcer man skal afsætte til forskellige formål. Hvis man vil afsætte midler, må man naturligvis planlægge, hvor langt de kan strække. Det har ikke noget at gøre med at være kræmmeragtig; det har noget at

[Steffen Kjærulff-Schmidt]

gøre med at forvalte de midler, man disponerer over, på en sund og fornuftig måde, som man gør det i offentlige institutioner, som man gør det i virksomheder, og som man gør det i private familier. Der er heller ikke tale om, at man bliver mere humanist af at fravælge den mulighed at lægge budgetter eller fravælge den mulighed at planlægge sin indsats.

Jeg havde måske håbet, at indenrigsministeren ville løfte sløret for, hvilke udgiftsstørrelser man skal regne med på finansloven og i de kommunale budgetter i 1995. Der foreligger jo nogle prognoser, bl.a. tilbage fra november 1993, hvor der i Jyllands-Posten offentliggjordes nogle talstørrelser. Man gættede på 7-8 mia. kr. i år – det har vist sig at holde meget godt, har jeg nu forstået – og der var tale om talstørrelser på 9-10 mia. kr. til næste år stigen- de måske til 11-12 mia. kr. i 1996, hvis borgerkrigen i det tidligere Jugoslavien fortsætter. Det er i lyset af det udgiftsniveau, at indenrigsministerens partifælle brugte udtrykket billigste discountløsning.

Jeg vil da opfordre til, at man i tiden frem mod finanslovens vedtagelse får en debat om, hvilke beløb befolkningen skal være rustet til, for som jeg nævnte i mit første indlæg, er det altså ganske mange tusinde kroner for hver eneste lønmodtagerhusstand, når man fordeler udgiften på skatteyderne. Det er ganske betydelige beløb, der er tale om.

Jeg vil sige om dagsordenerne, at hr. Jens Jørgensen talte om, at det af Venstre og De Konservative fremsatte dagsordensforslag var udtryk for en holdningsændring, men den udtalelse tror vi i Fremskridtspartiet nok man skal tage med et gran salt. Man siger jo ikke i første led stop for asylcentre og flygtningelandsbyer, som vi gerne så det; der tales kun om en anderledes fordeling. Man siger heller ikke i andet led, at Folketinget skal stå fast på, at midlertidighed betyder midlertidighed; der tales om forlængelse. Man siger heller ikke i det tredje led, at det er nødvendigt at se på udgiftsstørrelserne og afpasse dem efter ydeevnen; nej, man siger, at man vil fastholde de samme beløb, men kanalisere dem anderledes.

Så der er efter Fremskridtspartiets opfattelse klare svagheder i det forslag om motiveret dagsorden, der her er fremsat. Vi havde gerne set en større tilslutning til vores eget dagsordensforslag om afholdelse af en folkeafstem-

ning. Det mener vi er vigtigt, og det vil vi også gerne vende tilbage til.

Men der har jo tidligere i dag i denne sal været talt om VKZ-samarbejdet, og når vi fra Fremskridtspartiets side ser på, hvordan den laveste fællesnævner er på flygtningepolitikens område, så er den laveste fællesnævner måske nogenlunde i overensstemmelse med det dagsordensforslag, som hr. Helge Adam Møller og fru Birthe Rønn Hornbech har fremsat. Derfor vil vi ud fra en samlet vurdering trække Fremskridtspartiets eget dagsordensforslag tilbage og tilslutte os Venstres og De Konservatives.

Anden næstformand (Grove):

Jeg må bede om ro i salen!

Det af Steffen Kjærulff-Schmidt fremsatte forslag om motiveret dagsorden er taget tilbage. Ønsker nogen at optage det? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er forslaget bortfaldet.

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Nu har jeg med interesse i lidt over tre timer lyttet til debatten. Jeg synes, at det skal siges, at vi for 14 dage siden havde ministeren med til det tidligere Jugoslavien for at se på forholdene, da Retsudvalget var dernede.

Da fik vi at vide på asylkontoret i Zagreb, at de mennesker, der søgte asyl, først og fremmest var mennesker, der havde ressourcer til at kunne flytte sig, og at de var veluddannede og ikke decideret havde været udsat for krigens rædsler. Jeg synes, det skal siges, at de mennesker, som virkelig sidder midt i krigen, ikke har ressourcer til at flytte sig.

Det giver sådan lidt stof til eftertanke om, hvad det er for mennesker, vi har siddende i vores asyල්jre og i vores landsbyer rundt omkring. Der er måske ikke noget at sige til, at de er frustrerede over den måde, de bliver behandlet på, for de har ikke på samme måde været udsat for rædsler som dem, der desværre måtte blive tilbage.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Blot to bemærkninger – for at det ikke skal få lov til at blive hængende i luften – som fuldstændiggørelse af det meget forkortede referat, som fru Inge Dahl-Sørensen giver af besøget på det danske visumkontor i Zagreb.

[Indenrigsministeren]

Som tilføjelse til det skal det også siges, at vi jo også via kontoret har etableret et samarbejde – og det omfatter den anden del af de mennesker, der kommer hertil – med IOM, International Organization for Migration. Det er vores samarbejdspartner, der netop hjælper de grupper ud direkte inde fra det, som fru Inge Dahl-Sørensen kalder for krigshelvedet. Det er den anden del af det arbejde, og det er præcis, hvad der var forudsat, dengang vi lavede ordningen.

Også for at det ikke skal få lov til at hænge og svæve i luften, vil jeg sige til hr. Helge Adam Møller, som spurgte, hvorfor vi dog overhovedet skal spille – forstod jeg nærmest – i hundredvis af millioner på en asylsagsbehandling for de bosniske krigsflygtninge, at det jo er noget, som de har krav på under alle omstændigheder. Det vil de have krav på også om et halvt år, om et helt år, om to år, om tre år, eller hvor langt hr. Helge Adam Møller havde tænkt sig at forlænge midlertidigheden. Derfor er den økonomiske betragtning om det simpelt hen ikke rimelig.

Og dertil skal føjes, at det koster mindre efter en asylsagsbehandling end i den situation, hvor man opholder sig i et asylcenter. Udgiften i asylcentret er 104.000 kr. pr. person, i integrationsfasen, som Dansk Flygtningehjælp står for, er den på 97.000 kr. og i kommunefasen på 74.000 kr. Så hvis det endelig er sådan, at det er en økonomisk betragtning, Det Konservative Folkeparti ønsker at anlægge på det her, så er dét, som vi foreslår, billigere, og dét, som Det Konservative Folkeparti foreslår, er dyrere. Men det er slet ikke en økonomisk betragtning, der har ligget bag vores indstilling.

Anden næstformand (Grove):

Jeg vil gøre opmærksom på, at der kun er én ad gangen, der har ordet her i salen.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg mener, det er noget vrøvl, indenrigsministeren siger. Det er da ikke rigtigt. Vi har hørt et antal ordførere og også ministeren selv sige, at de forventer, at alle de bosniske asylansøgere eller stort set dem alle sammen uanset den ændring, der nu bliver foretaget med regeringens nye politik, vil vende tilbage, når der er fred i deres eget land. Når de alle sammen eller

stort set alle sammen vil vende tilbage alligevel, hvad er så årsagen til, at man nu pludselig skal give dem tilladelsen?

Vi ved fra dem, der behandler deres sager, at de forventer, at de stort set alle sammen, når de når til toårsdagen, vil benytte tilladelsen. De vil altså søge, som sagsbehandlerne siger, for en sikkerheds skyld. Vi ved modsat, at hvis vi havde forlænget den midlertidige tilladelse, ja, så ville det måske være 2-3-4 pct. af dem, der ville søge, når freden er kommet til Bosnien, for så vil de jo vende tilbage.

Det vil sige, at nu skaber ministeren altså en situation, hvor de stort set alle sammen vil søge, også selv om det er rigtigt, som ministeren siger, at de måske senere vil vende tilbage. Hvorfor laver vi al den overflødige administration? Den koster i hundredevis af millioner og er fuldstændig overflødig.

Så det passer ikke, hvad ministeren siger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 55 af Helge Adam Møller (KF) og Birthe Rønn Hornbech (V) (se foran) forkastedes, idet 42 (KF, V og FP) stemte for, 66 (S, SF, CD, RV og KRF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 87:

Forslag til folketingsbeslutning om stop for asyl til udlændinge, der er dødsdømt for terrorvirksomhed.

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.
(Fremsat 5/4 94).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Indenrigsministeren (Birte Weiss):**

Det er kun 20 dage siden, vi havde en debat her i Folketinget om udlændinge og kriminalitet, og derfor kan jeg fatte mig i ekstrem kort-hed.